

ROM Pol One Towe eite Omo Rom ma'e Lese Ausawi

Rom Peri Tutawe

Meni ape Pol one towe eite lu taune ma'e Jisas ne tote tawesi umasiteye ape, omo Rom sahe lese ausawi. Le omo Korin sahe iroteye ape, le one towe eite leseye. Sosu menitani ta iyape Fibi one towe eite ereti topo lo se omo Rom ma'e aiti. Rom lo meni owane tutawe iyape Sisar omo ape sahe iroteye. Le lu taune omo omo werese iroteye ape, au noweinoweiteye. Pol lo peri one towe eite sahe apou lesesiya. Lu taune werese werese a'i yo seni luwaru a'i ironamisiya. Serai nomo owane Sitewi ma'e irowata. Nomo werese yo seni luwaru a'i ironamiteye su, hepene werese nomo lo temeniye po'uteye. Ahowa, nomo Jisas ne tote tawesiyei su, nomo Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i henerairowa.

Peri tutawe.

¹ Iyape ano Pol. Ane one towe eite lu taune, omo Rom irosiya ape, Owane Sitewi lo yo seni umasisiya ape, ma'e lese ausawiyei. Ane Krai Jisas lo wiyawi yahowa'i meni henerai. Ane Owane Sitewi lai peri heneruwe wisere a'i lo fa au te'e areiyeyei ne ariariyeye. Le ane lu taune werese ma'e peri lo au te'eyei ne eimawesawi. [Ap 9:15] ² Tu naifa weriyei Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e peri heneruwe wisere a'i te'e naneiyei ape au te'eye. Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu tamo peri te'e naneiyei ape Owane Sitewi lo one towe sahe lese areiyeye. [Ro 16:25-26] ³ Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei ape Owane Sitewi lo meni eime ne au te'eteye. Owane Sitewi lo meni eime

ape awei se menitani ta lai le auteiye. Ya'ariyei lu feni lo iyape apou a'i owane meni Devit lo ne. ⁴ Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo kairefiyeyei se, le lai Jisas Krais, Meni Owane Pefine a'i nomo lo, si tame norohuwe sineye su, le lu taune werese ma'e au te'e atuatu areiye. "Jisas Krais lai Owane Sitewi lo meni eime pefine a'i ne." ⁵ Meni Krais me tape'i sahe temeniyeye su, Owane Sitewi lai ane ne au feraferiye. Serai le wiyawi ta ane ma'e auwe. Le ane lu tewi tere'e tere'e ma'e peri lo au te'e areiyei ne eimawesawi. Lu tewi tere'e tere'e Owane Sitewi lo peri wanu umasinamiteye ape, lowe aiwawe a'i Owane Sitewi lo eimane pefine a'i henerai. Serai lowe Krais lo peri werese wanu umasinamiteye su, lowe Owane Sitewi lo iyape pefine a'i te'e arunamiteye. [Ap 26:16-18; Ga 2:7-9] ⁶ Fene aiwawe a'i ne. Owane Sitewi lai fene ei aniye su, fene peri lo wanu umasinamiteye. Serai fene Jisas Krais lo lu feni henerai. ⁷ Rom lo lu taune werese Jisas Krais lo peri wanu umasiteye ape, Owane Sitewi fene tote wawesiyesiya. Le lu feni heneraiyei ne ariariyeye. Serai ane one towe eite fene ma'e lese ausawiyei. Ane Owane Sitewi ma'e fene ne ei towerisiya. Sosu Owane Sitewi lai tai nomo lo, sosu Meni Owane Jisas Krais, lowesi marepi feraferiyei lowesi lo fene ma'e fa aure. Sosu lowesi fene ma'e marepi fetane a'i lo mi mi werese ironamirowa. [Nam 6:25-26]

Pol lu taune werese, Rom iroteye ape, siyereme.

⁸ Tu ane peri ta fene ma'e te'e so'oruwerowa. Lu taune tomu ne'ese omo werese irosiya ape mo, tote tawesiyei fene lo ne au te'e fiyari areiyeteye. Jisas Krais nomo werese ma'e marepi hepene he'i a'i auwe. Serai ane Owane Sitewi ma'e tote tawesiyei fene lo ne au wisereyesiya. ⁹⁻¹⁰ Ane mi mi werese Owane Sitewi ma'e fene ne au ei towerinamisiya. Ane marepi kairefi a'i fene ma'e

sewiyeyei ne totesiya. Serai ane Owane Sitewi ma'e mi mi werese apou ei towerisiya, "Ane lu tewi no omo Rom irosiya ape, sere sewiyeyei ne totesiya. Ane marepi no umasirowa. Ne fara'u ane ma'e yo ta au atuature. Serai ane lowe ma'e sewiyeyei ne irowa." Owane Sitewi lai marepi ano siye so'oruwe tepa'asiye. Ane lai marepi kairefi a'i ano se peri he'i a'i lo au te'enamiteye. Ane lu taune werese werese ma'e Owane Sitewi lo meni eime ne au te'e fiyari areiyenamisiya. [Ap 19:21; Ro 15:23]

¹¹ Ane marepi erasi a'i se fene siyeyei ne totesiya. Ane fene ma'e aiyerowa su, ane Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo yo seni fene ma'e au te'e areiyerowa. Sosu tote tawesiyei fene lo tei kairefiyerowa. ¹² Ane tote tawesiyei fene lo siyeyei su, fene marepi ano fara'u tei kairefiyerowa. Sosu aiwawe a'i fene tote tawesiyei ano se siyeyei su, ane marepi fene lo tei kairefiyerowa. Serai tote tawesiyei nomo lo tei kairefiyenamirowa. ¹³ Fene apou wanu so'oruweyeyei su, ane marepi nine'irowa. Wanure! Kaiyemo nowe tomu ne'ese ane fene ma'e sewiyeyei ne aiyetereme. Ahowa, nowe werese ape etiri ta mo lai yo ano einamiteye. Serai ane fene ma'e aiye te ta'ame. Ane fene ma'e sewiyeyei ne totereme. Tu naifa ane lu tewi tere'e mase Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneteye. Aiwawe a'i ane fene mase Owane Sitewi lo wiyawi ta'aneyei ne totesiya. Serai ane tote tawesi kairefiyeyei fene lo au te'e kairefiyerowa. [Ap 19:21] ¹⁴ Ane fene mase Owane Sitewi wiyawi ta'aneyei ne aiyereme. Piyene awere? Owane Sitewi lai ane ma'e peri lo lu taune werese ma'e fa au te'e fiyari areiyeyei ne auwe. Serai ane lu taune werese werese ma'e Kraisi lo peri heneruwe ape fa au te'e areiyeye tene. Lu taune omo pani Grik irosiya ape ane Kraisi lo peri heneruwe fa au te'e areiyerowa. Aiwawe a'i lu tewi tere'e omo pani tere'e tere'e sahe irosiya ape, ane lowe

ma'e Kraiss lo peri heneruwe au te'e areiyerowa. Lu tewi tere'e marepi wisere erasi ape mo mase ane aiwawe a'i au te'e areiyerowa. Sosu aiwawe a'i lu taune marepi yahowa'i irosiya ape mo, ane lowe ma'e Kraiss lo peri heneruwe au te'e areiyerowa. ¹⁵ Sosu aiwawe a'i marepi ano erasi a'i totesiya. Ane fene ma'e omo Rom sahe irosiya ape, aiwawe a'i Kraiss lo peri heneruwe au te'e areiyeyei ne totesiya. ¹⁶ Ane Kraiss lo peri heneruwe ne neritase siye ta'ame. Kraiss lo peri heneruwe ape Owane Sitewi lo kairefi nomo ma'e au atuatusiya. Lu taune werese peri heneruwe ape wanu tote tawesi umasinamiyei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Peri heneruwe ape tu Juda lo lu taune ma'e au te'e areiyeteye. Sosu mo'o lu tewi tere'e tere'e fara'u peri heneruwe ape wanu tote tawesiteye. [Mk 8:38; 1 Ko 1:18-24; Ap 13:46] ¹⁷ Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i apou au atuatu areiyesiya. Lu taune werese Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, Owane Sitewi lai lowe lu taune asevaro a'i au te'erowa. Serai lowe tu le ne tote tawesirowawe, mi mi weriyei le ne tote tawesinamirowa. Owane Sitewi tu naifa weriyei one towe lo sahe apou eiye, "Lu taune werese ane ne tote tawesinamiyei ape, sosu ane lowe ne apou au te'esiya. Fene nihe ano se lowe lu taune asevaro a'i ne. Lowe mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa." [Ro 3:21-22; Hab 2:4]

Lu taune werese Owane Sitewi ne me'iyeni ma'e atati aruwe.

¹⁸ Lu taune werese Owane Sitewi ma'e me'iyeni ma'e atati arunamisiya ape, sosu yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e ai marepi erasi a'i totenamisiya. Lu taune yo seni luwaru a'i eito eite ironamiyei su, lowe Owane Sitewi lo peri pefine a'i marepi towafi lowe lo se einamiye. ¹⁹ Lu taune werese omo werese sahe Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i siye so'oruwe tepa'asiye. Owane Sitewi lai marepi wara'i a'i lo lowe

ma'e au atuaturuteye. Serai lu taune werese Owane Sitewi lo marepi siye so'oruwe tene. [Ap 14:15-17; 17:24-28] ²⁰ Lu taune werese Owane Sitewi lo marepi werese siyerowata. Ahowa, tu naifa weriyeyi weriyeyi Owane Sitewi lai awei lo etiri ta'aneye su, nowe pereye eite se aiwawe a'i henerai su, lu taune werese awei lo etiri werese Owane Sitewi lai ta'aneye ape, siyeye. Lu taune awei lo etiri werese siyeye su, Owane Sitewi lai kairefi erasi lo mi mi weriyeyi weriyeyi ironamitorowa ape, sosu yo seni wara'i a'i lowe ma'e au atuatu areiyeye. Serai lowe apou te'erowata, "Ane yo seni luwaru se ta'ama. Ane Owane Sitewi Pefine so'oru ta'ama." Wawero a'i tene! Lowe Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i siye tepa'asiye. [Jop 2:7-9; Sng 19:1] ²¹ Lowe Owane Sitewi siye so'oruwe tepa'siye. Ahowa, lowe Owane Sitewi Pefine a'i marepi erasi tote ta'ame. Lowe Owane Sitewi lo iyape ei ani aru ta'ame. Owane Sitewi ma'e te'e nine'i ta'ame. Piyete. Toteyei lowe lo meremereyeyei a'i ironamiteye. Lowe so'oruwe toteyei wisereyete se ta'ama. Serai lowe Owane Sitewi lo yo seni siye umasirowata. [Ef 4:17-18] ²² Lowe marepi luwaru a'i apou toteteye. "Nomo etiri werese ape mo so'oruwe tene!" Wawero a'i! Toteyei lowe lo meremereye a'i iroteye. [Jer 10:14; 1 Ko 1:20] ²³ Lu taune ape mo Owane Sitewi weriyeyi weriyeyi ironamisiya ape, me'iyeni ma'e atati aruwe. Lowe Owane Sitewi ma'e au te'e nine'i wisereye te ta'ame. Lowe meni ta mi mi weriyeyi iro ta'ame ape, lo nihari hepene me se hawese ta'ane leseye. Lowe aiwawe a'i irowe, awiye, haru, lo hepene me se hawese ta'ane leseye. [Lo 4:15-19; Sng 106:20]

²⁴ Sosu a'i pe lu taune werese marepi luwaru a'i towafi lowe lo tote umasiteye. Sosu lowe yo seni luwaru a'i eito eite ironamiteye su, Owane Sitewi lai lowe me'iyeni ma'e atati arunati. Serai lowe mi mi weriyeyi weriyeyi tafa'e yo seni luwaru a'i ironamitorowa. Lowe tafa'e yo seni

luwaru a'i ironamiteye su, lowe tahe pa'are towafi lowe lo au ani luwaruweteye. ²⁵ Lowe Owane Sitewi lo peri pefine a'i wanu arisiteyewe, me'iyeni ma'e atati aruwe. Sosu lowe peri wawero wanu umasinamiteye. Lowe etiri tamo, Owane Sitewi ta'aneye ape, au wisereye nine'iteye. Sosu lowe Owane Sitewi pefine etiri werese ta'aneye ape me'iyeni ma'e atati aruwe. Owane Sitewi ape ne nomo le ne au wisereye nine'inamitorowa su, nomo yo seni wisere a'i irorowa.

²⁶ Serai lu taune ape mo yo seni eito eite ironamiteye su, Owane Sitewi lai lowe ma'e yo seni luwaru a'i ne apou eiye, "Fara'u a'i ne. Fene yo seni luwaru a'i ironamite." Serai taune tamo lu tamo naituwe ta'ama. Ahowa, taune tamo taune tere'e naituwe. Serai lowe tahe pa'are lowe lo au luwaruweteye. ²⁷ Sosu aiwawe a'i lu wenei taune ta naituwei lo marepi awera'iyenati su, lowe lu wenei tere'e marepi erasi a'i totenamiteye. Serai lowe lu tere'e naituwei ne toteye. Lowe tafa'e yo seni luwaru a'i lu tere'e ma'e ironamiteye. Serai lowe yo seni eito eite ironamiteye su, Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i au hese ereiyewe, lowe ma'e etiri luwaru a'i lowe ma'e te'e naneiyei ape, itiya'u au tepa'asiye. [*Wkp 18:22; 20:13; 1 Ko 6:9*]

²⁸ Sosu a'i pe lowe Owane Sitewi Pefine a'i me'iyeni ma'e atati arunati su, Owane Sitewi lai lowe ma'e apou te'eye, "Fene werese fara'u. Fene marepi luwaru a'i umasinamite. Sosu fene yo seni luwaru a'i ape mo, ane einamiye ape irote." ²⁹ Marepi hepene lowe lo marepi luwaru a'i apou ape teme'eriyeye. Yo seni unou a'i apou ape ironamiteye. Lowe yo seni luwaru a'i irotete. Lowe etiri tomu ne'ese aniteye. Lowe lu taune ma'e fofowe auwe. Lowe etiri tamo siye wisereyete. Lowe lu taune tiyati tamo aine tera'e temeniyete. Lowe ai atu tiyatiteye. Lowe peri wawero tamo te'e areareteye.

Lowe lu taune ma'e peri luwaru a'i au te'eteye. Lowe lu taune tere'e ma'e peri wawero te'e fiyariteye. ³⁰ Lowe lu taune ma'e peri te'e naruteye. Lowe Owane Sitewi ma'e ai marepi totenamiteye. Lowe peri luwaru yahowa'i au te'eteye. Lowe iyape towafi lo ei ani aruweteye. Lowe lu taune ma'e apou te'eye, “Nomo lu taune ma'e wisere a'i tene!” Ahowa, lowe marepi luwaru he'i a'i totenamiteyewe, yo seni apou ape ironamiteye. Lowe tai mai towafi lowe lo peri arisinamiteye. ³¹ Lowe yo seni meremereye a'i ironamiteye. Lowe peri te'e naneiye towafi lowe lo arisinamiteye. Lowe lu feni towafi lowe lo ai marepi totenamiteye. Lowe tiyati siye ewite ta'ame. ³² Lu taune werese yo seni luwaru eito eite ironamiteye ape, lowe Owane Sitewi lo peri wara'i werese a'i so'oruwe tene. Ahowa, lowe Owane Sitewi lo peri wara'i a'i wanu arisinamiteye. Owane Sitewi lo peri wara'i a'i apou te'eye, “Lu taune yo seni luwaru eito eite umasinamisiya ape, Owane Sitewi lai lowe yehe omo ma'e eimawesawirowa.” Lowe peri ape so'oruwe tepa'asiye. Sosu lowe yo seni luwaru a'i ape ironamitorowa. Lu taune tere'e yo seni luwaru a'i irowei su, lowe lu taune apou ape mo ma'e marepi wisere a'i totenamirowa.

2

Owane Sitewi lai Juda lo yo seni au hese ereirowa.

¹ Sosu a'i ape lu taune tamo lai lu taune tere'e ma'e yo seni luwaru a'i au hese ereiyei su, fene ta'i ta'i a'i apou te'erowata. “Ane yo seni luwaru a'i se ta'ame.” Fene toteyei apou ape toteyei su, fene yo seni luwaru a'i towafi fene lo fene ma'e au hese ereisiya. Piyene aware? Yo seni lowe iroteye ape, fene aiwawe a'i yo seni luwaru a'i ape ironamisiya. [Mt 7:1-2; Jo 8:7] ² Lu taune yo seni luwaru a'i irosiya ape, Owane Sitewi lai fofowei erasi ta lowe ma'e

itiya'u aurowa. Nomo etiri ta so'oruwesiya. Le yo seni au hese ereiyei su, Owane Sitewi lo yo seni pefine a'i tene!
³ Fene lu taune tamo lo yo seni luwaru a'i iroteye ape, au hese ereisiya su, sosu fene apou au te'eyei, "Owane Sitewi lai fofowei erasi a'i tamo lowe ma'e itiya'u aure." Ahowa, fene yo seni luwaru a'i apou ape ironamisiya. Fene eiwerou totesiya awere? Owane Sitewi fofowei erasi fene ma'e itiya'u aurowa ta'ama awere? Piyete! Owane Sitewi lai fene ma'e fofowei erasi aiwawe a'i aurowa!
⁴ Fene eiwerou totesiya awere? Owane Sitewi lai fene ma'e yo seni wara'i a'i lo au atuatumamisiya. Le fene ne iyu menei tomu ne'ese ninawesiya. Sosu le fene ma'e fofowei erasi witane se a'i itiya'u au se ta'ame. Ahowa, le fene ne ninawenamisiya. Owane Sitewi lai yo seni wara'i a'i ironamisiya. Serai fene toteyei apou owe ape totere. "Owane Sitewi lai yo seni wara'i a'i ironamisiya su, le yo seni luwaru a'i ano fofowei erasi a'i ane ma'e itiya'u aurowata." Ahowa, yo seni wara'i a'i nomo ma'e omo hire iyei yo ape au atuatusiya. Serai nomo werese yo seni luwaru a'i nomo lo me'iyeni ma'e atati arunatite! Sosu nomo Owane Sitewi lo peri werese tote umasinamite. [Ef 1:7; 2 Pi 3:15] ⁵ Marepi fene lo kairefi a'i totenamisiya. Aiwawe a'i fene yo seni luwaru a'i me'iyeni ma'e atati arunati se ta'ame. Serai nowe ye'ewi se Owane Sitewi lai ai marepi erasi a'i fene ma'e totenamitorowa. Sosu fene mi mi weriyei weriyei fofowei erasi a'i teritetorowa. Nowe ye'ewi ape se Owane Sitewi lai yo seni wara'i a'i lo fene ma'e au atuatu areiyerowa. Serai le yo seni luwaru a'i fara'u au hese ereirowa. Sosu le lowe ma'e fofowei erasi a'i fara'u aurowa. ⁶ Owane Sitewi lai yo seni werese au hese ereirowa. Aiwawe a'i le fara'u etiri ape mo le lowe ma'e au te'e naneiye ape, lowe ma'e itiya'u aurowa. [Sng 62:12; Snd 24:12; Mt 16:27; 2 Ko 5:10] ⁷ Lu taune tamo yo seni asejaro

a'i ironamiyei ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi hepene he'i a'i mi mi weriyei weriyei aurowa. Lowe lu taune tere'e ma'e yo seni wisere a'i au irowei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi wisere a'i lo aurowa. Sosu aiwawe a'i le lowe ma'e iyape wisere a'i lo aurowa. Sosu le lowe ma'e marepi hepene he'i a'i mi mi weriyei weriyei aunamitorowa. ⁸ Ahowa, lu taune tamo marepi towafi lowe lo tote umasinamiyei ne toteye su, sosu lowe Owane Sitewi lo peri pefine a'i arisinamisiya su, sosu lowe yo seni unou a'i wanu tote umasinamisiya su, Owane Sitewi lai lowe ma'e ai peri erasi toterowa. Ei, le lowe ma'e ai marepi erasi a'i totenamirowa. [2 Te 1:8] ⁹ Lu taune tamo yo seni luwaru a'i irosiya su, Owane Sitewi lai lowe ma'e fofowei erasi, sosu marepi orese a'i lowe ma'e aurowa. Marepi orese a'i ape lu taune Juda sahe tu henerairowa. Sosu lu taune tewi tere'e ma'e mo'o henerairowa. ¹⁰ Lu taune tamo yo seni aseyaro a'i ironamisiya su, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi wisere a'i lo aurowa. Sosu aiwawe a'i le iyape lowe lo ei ani arutorowa. Sosu le lowe ma'e marepi fetane a'i lo aurowa. Le Juda lo lu taune ma'e tu aurowa. Sosu le lu tewi tere'e ma'e mo'o aurowa. ¹¹ Owane Sitewi lai lu taune werese werese yo seni luwaru a'i au hese ereirowa. Le lu tewi ta'i ta'i a'i au hese ereirowata. Ahowa, le lu tewi werese werese aiwawe a'i yo seni wara'i a'i lo se au hese ereirowa. ¹² Lu taune tamo Owane Sitewi lo yo peri iro ta'ame su, Owane Sitewi lai lowe ma'e yo seni wara'i a'i lo se au hese ereirowa. Sosu aiwawe a'i lu taune tamo Owane Sitewi lo yo peri wanu arisiyei su, Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i se lowe ma'e au hese ereirowa. Lu taune Owane Sitewi lo yo peri iro ta'ame ape, lowe yo seni luwaru a'i iroteye. Serai lowe werese mi mi weriyei weriyei temeniyerowa. ¹³ Lu taune tamo Owane Sitewi lo yo peri wanu tote arisiyei su, Owane Sitewi lo nihe se lowe aseyaro se ta'ama. Aiwawe a'i lu taune tamo Owane

Sitewi lo peri wanu tote umasiyei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Owane Sitewi lo nihe se lowe werese yo seni asevaro wara'i a'i ironamisiya. ¹⁴ Lu taune tewi tere'e, lowe Owane Sitewi lo yo peri iro ta'ame. Lowe Owane Sitewi lo yo peri aiheiyee a'i irosiya. Aiwawe a'i lowe marepi towafi lowe lo se Owane Sitewi lo yo peri umasisiya su, lowe yo seni wisere a'i so'oruweye. Sosu aiwawe a'i lowe yo seni luwaru a'i so'oruweye. Lowe Owane Sitewi lo yo peri iro ta'ame su, marepi lowe lo papu, lowe yo peri ta irosiya. [Ap 10:35] ¹⁵ Owane Sitewi lai marepi lowe lo papu yo peri werese lo au lese areiyeye. Marepi towafi lowe lo yo seni asevaro wisere a'i lowe ma'e au atuatusiya. Marepi totयेyei lowe lo, yo seni luwaru a'i lowe ma'e au fu te'esiya. Marepi totयेyei lowe lo aiwawe a'i Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i lirewawe lowe lo papu irosiya ape, amerame a'i au atuatusiya. ¹⁶ Ane fene ma'e peri heneruwe ano au te'esiya, “Nowe ye'ewi se Owane Sitewi lai lu taune werese lo yo seni fareyareyei ironamiteye ape, au hese erei ameramerowa. Le Jisas Krais lo ereti se yo seni lowe lo au hese ereirowa.”

Moses lo yo peri lai lu taune werese au hese ereisiya.

¹⁷ Sosu a'i pe ane Juda lo lu taune ma'e eisiya. Fene Juda lo ya'ariyei lu feni ma'e fai ape, fene apou totesiya, “Nomo Juda lo lu taune. Nomo Owane Sitewi lo yo peri werese a'i wanu umasinamisiya.” Owane Sitewi lai nomo werese ariariyeye. Serai nomo Owane Sitewi lo lu taune tewi pefine a'i tene. ¹⁸ Nomo Owane Sitewi lo marepi so'oruwe tepa'asiye. Owane Sitewi lo yo peri ape nomo ma'e etiri werese au atuututeye. Etiri wisere a'i aiwawe a'i etiri luwaru a'i Owane Sitewi lo yo peri nomo ma'e au atuututeye. ¹⁹ Fene apou totesiya, “Nomo Owane Sitewi lo yo peri au noweinoweinamisiya. Serai lu taune tamo

Owane Sitewi lo yo seni aiheiye a'i iroteye ape, nomo lowe ma'e au atuatusiya. Lu taune yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, nomo lowe ma'e au atuatu areiyesiya. Apou wou a'i nomo lu taune pasi a'i ironamiteye ape ma'e, nomo mi erasi lowe ma'e au atuatu areiyerowa.”
²⁰ Lu taune marepi meremereye a'i totesiya ape, fene toteyei lowe lo au fareraiyei ne totesiya. Lu taune tamo so'oruwe ta'ame ape, fene lowe ma'e Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i au atuatusiya. Owane Sitewi lo yo peri ape nomo werese ma'e Owane Sitewi lo marepi nomo ne au atuatusiya. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lo yo peri ape lai Owane Sitewi lo yo seni pefine a'i nomo ma'e au atuatumamisiya. [2 Ti 3:5] ²¹ Fene lu taune tere'e ma'e Owane Sitewi lo peri au atuatusiya su, fene peri towafi fene lo tote umasirowata. Fene lu taune ma'e au te'e areiyeteye, “Fene etiri tamo ta'arei owe ape anire.” Ahowa, fene ta'u etiri tamo ta'arei aniteye. [Mt 23:3-4] ²² Fene lowe ma'e apou au te'esiya, “Fene tafa'e yo seni luwaru a'i owe ape irote.” Ahowa, fene ta'u tafa'e yo seni luwaru a'i aiwawe a'i ironamisiya. Fene marepi fene lo se apou totesiya, “Owane Sitewi wawero werese ani fu arosawire.” Ahowa, fene ta'u naheyauwe yo'orei wesi papu wiyewe, etiri lowe lo ta'arei anitesiya. ²³ Fene lu taune werese ma'e apou te'esiya, “Nomo werese Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i wanu tote umasinamisiya. Owane Sitewi lai nomo ariariyeteye. Serai nomo Owane Sitewi lo lu tewi tutawe tene!” Ahowa, fene werese Owane Sitewi lo yo peri pefine ato araronamiteye. Fene Owane Sitewi lo yo peri ato araroteye su, fene Owane Sitewi lo iyape pefine a'i au luwaruwesiya. ²⁴ Tu naifa weriyei weriyei meni ta Owane Sitewi lo peri one towe sahe apou leseye, “Fene yo seni luwaru a'i iroteye su, fene lu tewi tere'e ma'e yo seni luwaru ape au atuatusiya. Serai lowe

Owane Sitewi lo iyape pefine a'i te'e narunamisiya. Fene yo seni luwaru a'i ape lo sitewi a'i ne." [Ais 52:5]

Juda lo tahe touwei yaru leseye.

²⁵ Fene Owane Sitewi lo yo peri wanu tote umasinamisiya su, fene tahe fene lo touwei yaru leseteye. Tahe fene lo touwei yaru ape lo sitewi apou a'i totesiya. "Nomo Owane Sitewi lo lu tewi a'i ne. Nomo tahe touwei su, nomo Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i umasinamisiya. Serai lu taune werese nomo ne siye so'oruwesiya." Ahowa, fene Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i arisiteye su, tahe touwei fene lo ape yahowa'i henerai. ²⁶ Lu taune tewi tere'e lai Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i wanu tote umasinamisiya su, Owane Sitewi lai lowe ne apou a'i totesiya, "Lu taune tewi tere'e lai lowe lu tewi pefine a'i ano aiwawe a'i ne." [Ga 5:6] ²⁷ Meni ta tahe touwei yaru se ta'ama ape, meni ape Owane Sitewi lo yo peri wanu tote umasinamisiya su, le Juda lo lu taune au hese ereirowa. Lowe tahe touwei yaru irosiya, sosu Owane Sitewi lo peri irosiya. Ahowa, lowe Sitewi lo peri arisinamisiya. ²⁸ Serai nomo fene ma'e au te'esiya. Wanure! Owane Sitewi lo lu tewi pefine a'i ne, lowe Owane Sitewi lo yo peri wanu tote tawesi umasinamisiya. Lowe Owane Sitewi lo lu tewi ape pefine a'i tene! Juda lo lu taune tewi ape, tahe touwei su, peri lo arisiyei su, Owane Sitewi lowe ne apou totesiya. "Lowe lu tewi pefine a'i ano ta'ama." ²⁹ Juda lo meni ta tahe lo a'i touwei su, Owane Sitewi le ne au te'e ta'ame. "Meni ape aseparo a'i ne." Le mi mi weriyei yo seni luwaru a'i ironamisiya. Ahowa, meni tere'e ta Owane Sitewi ne tote tawesi umasinamiyei su, Owane Sitewi lo hepene wara'i a'i lai yo seni luwaru werese a'i lo au ani sasarisawirowa. Serai le Owane Sitewi lo nihe se meni ape Juda lo lu tewi pefine a'i ne. Lu taune tamo le ne au te'e wisereyesiya. Etiri ape yahowa'i ne. Ahowa, Owane Sitewi

lai le ma'e peri au te'e wisereyerowa. Etiri ape erasi pefine a'i ne. [Lo 30:6; Kl 2:11]

3

Lu taune werese yo seni luwaru a'i ironamisiya.

¹ Piyene Owane Sitewi lai Juda lo lu tewi ariariyeye awere? Serai lowe lu tewi tutawe henerai. Piyene Juda lo lu tewi tahe touwei yaru au leseye awere? ² Owane Sitewi lowe au ariariyeye su, sosu lowe tahe touwei su, Owane Sitewi lo nihe se etiri ape mo lowe pati aniyei awere? Juda lo lu tewi ne, Owane Sitewi lo nihe se lowe lu tewi erasi a'i tene! Piyene awere? Tu naifa weriyei Owane Sitewi lai lu tewi lo ya'ariyei ma'e peri werese auwe. Serai Owane Sitewi lai lowe ma'e wiyawi lo au te'e fiyari areiyeyei ne auwe. ³ Lu taune tamo Owane Sitewi lo peri arisinamiteye. Sosu lowe Owane Sitewi lo yo peri wanu tote tawesi umasi ta'ame su, lowe Owane Sitewi lo yo seni pefine a'i lowe ma'e ironamisiya ape, au luwaruweye awere? ⁴ Opiyai! Lu taune werese omo pani werese sahe, lowe peri wawero au te'enamisiya. Ahowa, Owane Sitewi lai marepi yo seni werese lo farere wara'i a'i ironamitorowa. Meni ta Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye.

“Ane yo seni luwaru a'i ironamiteye. Peri werese no, ne yo seni luwaru a'i ano ne au fu te'esiya ape, wiyeme pefine a'i ne. Ne ane etiyei su, yo seni werese no wiyeme pefine a'i ne.” *Sng 51:4*

⁵ Nomo werese yo seni luwaru a'i ironamisiya. Owane Sitewi lai aiwawe a'i yo seni wara'i a'i mi mi weriyei weriyei ironamisiya. Lu taune tamo yo seni nomo lo sosu Owane Sitewi lo yo seni siye eti areiyeyei. Lowe apou toterowa. Ei! Owane Sitewi lo yo seni werese ape wiyeme pefine a'i tene! Yo seni wara'i a'i lo yo seni luwaru a'i werese nomo lo fu ani ararorowa. Nomo yo seni luwaru

a'i irowei su, Owane Sitewi lai ai marepi erasi nomo ma'e toterowa. Sosu le nomo ma'e fofowei erasi aurowa. Nomo peri ta eiwerou te'esiya awere? Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i nomo ma'e irowei awere? Ane lu lo marepi wou au te'esiya. ⁶ Piyete. Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i irowei su, le lu taune werese werese lo yo seni au hese ereirowata. ⁷ Meni ta apou eiye, "Ane peri wawero ta au te'eyei su, ane lu taune werese ma'e Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i au atuatu areiyerowa. Serai Owane Sitewi lo iyape erasi a'i ei ani arowerowa. Piyene Owane Sitewi lai ane, meni ta yo seni luwaru a'i ironamisiya ape, au hese ereisiya awere?" ⁸ Lu tamo lai ane ma'e peri wawero ta apou au fu te'esiya, "Nomo yo seni luwaru a'i irowei su, serai Owane Sitewi lai wiyawi wisere a'i nomo ma'e au ta'anerowa." Peri ape iyape ano ani ararosiya. Lu ape mo peri ape au te'eyei su, lowe peri wawero te'esiya. Serai Owane Sitewi yo seni lowe lo au hese ereirowawe, lowe ma'e fofowei erasi a'i aurowa.

Owane Sitewi lo nihe se lu taune werese luwaru a'i ne.

⁹ Sosu eiwerou awere? Nomo lu taune Juda lo lu tewi ma'e fai ape, nomo lu taune tewi tere'e ani fu ararosiya awere? Opiyai! Ane fene ma'e au te'e tepa'asiye. Juda lo lu taune werese sosu aiwawe a'i lu taune tewi tere'e tere'e, nomo werese yo seni luwaru a'i ironamisiya. [Ro 1:18—2:24; 3:23] ¹⁰ Tu naifa weriyei lu tamo Owane Sitewi lo yo peri one towe sahe apou leseye.

"Lu taune werese lo yo seni aseparo wara'i a'i iro ta'ame. Ei, lu taune werese yo seni luwaru a'i ironamisiya.

¹¹ Lu taune werese werese Owane Sitewi lo marepi so'oru ta'ama. Lu taune werese Owane Sitewi pefine a'i ne nehiyei ne tote ta'ame.

¹² Lowe werese Owane Sitewi me'iyeni ma'e atati aruteye. Owane Sitewi lo nihe se Lowe werese lu taune

oro'oru wou a'i iroteye. Lowe werese yo seni wisere a'i iro ta'ame. Ane tame au te'esiya. Lowe werese yo seni wisere a'i iro ta'ame.” *Sng 14:1-3; 53:1-3*

13 “Ahi lowe lo meni fisiye yo wou a'i ne. Heneri luwaru a'i ahi lowe lo ma'e heneraisiya. Lowe lu taune ma'e peri wawero au te'e arearesiya.” *Sng 5:9*

“Peri lowe lo lu taune ma'e au luwaruwesiya. Peri lowe lo Haru aimesi lo sa'i horuse wou a'i ne.” *Sng 140:3*

14 “Ahi lowe lo ma'e peri luwaru a'i teme'eriyesiya. Ai-wawe a'i lowe lu taune ma'e ai marepi erasi a'i atati totenamisiya.” *Sng 10:7*

15 “Lowe lu taune tamo witane a'i aine tera'eyei ne totenamisiya.

16 Lowe omo tere'e tere'e ma'e uweiyei su, lowe lu tiyati au luwaruwe tera'eyei ne totenamisiya. Lowe aiwawe a'i lu taune ma'e fofowei erasi aunamisiya.

17 Lowe lu taune ma'e marepi ta'i tote ta'ame.” *Ais 59:7-8*

18 “Lowe Owane Sitewi Pefine ne toteyei su, lowe le ne atoweiye ta'ame. Owane Sitewi lai lowe ma'e fofowei erasi itiya'u aurowata.” *Sng 36:1*

19 Peri ano ape wiyeme a'i tene! Wanure! Fene Owane Sitewi lo yo peri umasiyei ne toteyei su, fene Owane Sitewi lo yo peri werese fu umasinamite. Fene Owane Sitewi lo yo peri wanu umasiyei ne toteyei su, fene Owane Sitewi ma'e apou owe ape te'ere. Owane Sitewi lai yo seni werese fene lo yo peri lo se au hese ereirowa. Lu taune werese omo omo werese irosiya ape, lowe Owane Sitewi lo nihari sahe teirowa. Serai Owane Sitewi lai yo seni luwaru werese a'i lowe lo au hese ereirowa. ²⁰ Fene Owane Sitewi lo yo peri werese wanu umasiyei ne toteyei su, fene Owane Sitewi lo nihe sahe aseyaro a'i irotorowata. Ahowa, Owane Sitewi

lai yo peri lo nomo ma'e yo seni luwaru a'i au atuatu areiyesiya. [Sng 143:2; Ro 7:7; Ga 2:16]

Krais ne tote tawesisiya su, iyape lo meni farere a'i ne.

²¹ Sosu a'i pe Owane Sitewi lo marepi he'i a'i nomo ma'e itorai. Marepi lo apou a'i totesiya. Le a'i lai lu taune werese lo yo seni luwaru a'i ani pamowe sasarirowa. Serai Owane Sitewi lo nihe se lowe werese asevaro wara'i a'i henerirowa. Marepi he'i a'i lo Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i awera'iyenati. Owane Sitewi lai nomo ma'e marepi he'i a'i lo au atuatuwe. Moses lo yo peri, sosu Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu werese lowe marepi he'i a'i lo ne leseye. ²² Nomo Jisas Krais ne tote tawesiyei su, Owane Sitewi lai nomo ma'e asevaro wara'i a'i au eirowa. Lu taune werese Krais Jisas ne tote tawesisiya ape, lowe Owane Sitewi lo marepi he'i a'i fa tote tawesi umasite. Lu taune Owane Sitewi lo yo peri iroteye ape, sosu lu taune Owane Sitewi lo peri aiheiyee a'i iroteye ape, lowe werese aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi he'i a'i fa tote tawesi umasite. [Ga 2:16] ²³ Lu taune werese yo seni luwaru a'i ironamiteye. Serai lowe werese Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i henerairowata. Serai lu taune werese le ne fa tote tawesi umasite. ²⁴ Sosu Owane Sitewi lai nomo ma'e wara'i a'i ferafereiyei lo se au irowe. Le nomo ma'e marepi asevaro a'i neri a'i auwe. Owane Sitewi lai nomo Krais Jisas lo ereti se si ete hene aniye. Serai Owane Sitewi lo nihe se nomo asevaro wara'i a'i henerai. [Ro 5:1] ²⁵ Owane Sitewi lai meni eime lo hi awei ma'e temeniyeyei ne eimawe arosai. Jisas me tape'i sahe temeniyeye su, lu taune werese Jisas ne tote tawesiyei ape, fisa'i lo yo seni luwaru a'i lowe lo au hu pamowe sasariyei. Owane Sitewi lai Jisas lo fisa'i se nomo lo yo seni luwaru a'i irowe ape au hu pamowe sasariye su, le nomo ma'e yo seni asevaro wara'i a'i lo au atuatu areiyeye. Tu naifa weriyei lu taune

werese yo seni luwaru a'i ironamiteye su, Owane Sitewi lai lowe ne ninawe ninaweteye. Le yo seni luwaru a'i lowe lo atati awera'iyenatiyewe, lowe ma'e fofowei erasi witane se itiya'u au ta'ame. Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lowe lo atati awera'iyenati. ²⁶ Sosu ane fene ma'e eiwa. Pereye nowe eite se Owane Sitewi nomo werese ma'e yo seni wara'i a'i lo au atuatu areiyesiya. Nomo werese Jisas ne tote tawesiyei su, le yo seni asevaro wara'i a'i nomo ma'e au ironamirowa. Le nomo ma'e asevaro wara'i a'i au irorowa su, yo seni wara'i a'i lo wiyeme pefine a'i ne.

²⁷ Serai ane apou eirowata, "Ane Owane Sitewi lo yo peri werese wanu tote umasinamisiya. Serai Owane Sitewi lai ane ne meni asevaro a'i eisiya." Ahowa, ane peri ape au te'erowata. Lu taune werese werese Owane Sitewi lo marepi he'i a'i fu tote tawesi umasite. Sosu le lowe ne lu taune asevaro a'i au eirowa. ²⁸ Lu taune werese werese Owane Sitewi lo marepi he'i a'i wanu tote tawesi umasiyei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e yo seni asevaro wara'i a'i au irowei. Lu taune Owane Sitewi lo yo peri, Moses one towe leseteye ape, umasinamisiya su, Owane Sitewi lai yo seni asevaro wara'i a'i lowe ma'e au irorowata. Ahowa, lowe werese yo seni luwaru a'i mi mi weriyei weriyei ironamirowa. ²⁹ Owane Sitewi omo hire lo sahe onusiya ape, le a'i lai Juda lo Owane Sitewi pefine a'i awere? Ahowa, Owane Sitewi pefine a'i ne. Lu tewi tere'e lo Owane Sitewi aiwawe a'i awere? Ei, lu tewi tere'e tere'e lo Owane Sitewi aiwawe a'i tene. [Ro 10:12] ³⁰ Owane Sitewi ta'i a'i ironamisiya su, lu taune werese werese marepi he'i a'i lo fu wanu tote tawesi umasiyei. Le Juda lu taune werese tote tawesiyei su yo seni asevaro wara'i a'i au irorowa. Aiwawe a'i le lu tewi tere'e aiheiye a'i tote tawesiyei se yo seni asevaro wara'i a'i au irorowa. [Lo 6:4; Ga 3:20] ³¹ Nomo Owane Sitewi ma'e marepi he'i

a'i lo wanu tote tawesi umasiyei su, nomo Owane Sitewi lo yo peri eiwerou totesiya awere? Owane Sitewi lo yo peri luwaru a'i awere? Nomo Owane Sitewi lo yo peri werese fu arosawiyeyi awere? Opiyai! Fene apou owe ape totete. Nomo Owane Sitewi lo marepi he'i a'i ape wanu tote umasiyei su, nomo Owane Sitewi lo nihe se Owane Sitewi lo yo peri werese umasinamirowa. [Mt 5:17]

4

Abraham Owane Sitewi tote tawesiteye su, le wara'i a'i ne.

¹ Ya'ariyei pefine a'i nomo lo, Abraham, nomo eiwerou le ne totesiya awere? Owane Sitewi lo nihe se Abraham lo yo seni asevaro wara'i a'i siye so'oruweteye awere?

² Abraham wiyawi wisere a'i ironamiteye su, le iyape topo lo ei ani aroweye. Le apou au te'e areiyeteye, “Ane meni asevaro wara'i a'i tene!” Ahowa, le Owane Sitewi ma'e apou te'e ta'ame. ³ Tu naifa weriyeyi meni ta Owane Sitewi lo peri one towe sahe leseye.

“Meni Abraham, Owane Sitewi ne marepi erasi a'i tote tawesinamiteye. Serai Owane Sitewi lai le ma'e yo seni asevaro wara'i a'i au iroteye. Owane Sitewi lo nihe se Abraham meni wara'i a'i ironamiteye.” *Stt 15:6*

⁴ Fene wiyawi ta'ane siye meni ta totere! Meni ape wiyawi ta ta'aneyeyi su, le ma'aru ta aniyeyi. Ma'aru ape neri a'i au ta'ame. Ahowa, meni ape wiyawi ta ta'aneyeyi su, meni owane lo le ma'e ma'aru ta itiya'u fa aurowal

⁵ Ahowa, meni ta meni wara'i a'i Owane Sitewi lo nihe se heneraiyei ne toteye su, le eiwerou irowei awere? Le wiyawi wisere a'i ta'anerowata. Le Owane Sitewi lo marepi he'i a'i fa wanu tote tawesi umasinamite. Owane Sitewi lai meni ape lo tote tawesiyeyi siyeyeyi su, Owane Sitewi le ma'e yo seni asevaro a'i au irorowa. Lu taune

were se yo seni luwaru a'i ironamiteye ape, lowe Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, le a'i lai lowe ma'e yo seni wara'i a'i au irorowa. ⁶ Ya'ariyei meni owane iyape Devit, le peri ape aiwawe a'i leseye. “Meni ta Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, Owane Sitewi lai yo seni asevaro a'i le ma'e neri a'i au irowei. Meni ape wiyawi wisere a'i etiri ape aniyei ne iro ta'ame. Serai meni ape marepi nine'i wisereye ironamitorowa.” Meni owane Devit apou leseye,

⁷ “Lu taune, yo seni luwaru a'i ironamiteye ape, Owane Sitewi lai yo seni luwaru were se a'i lowe lo au ani pamowe sasarisawi su, lowe marepi wisere a'i tote nine'inamiteye. Ei, etiri luwaru a'i lowe iroteye ape, le yo seni luwaru a'i lowe lo ape mo tote i'ane po'uteye.” *Sng 32:1*

⁸ “Meni ta apou totesiya su, 'Meni Owane Pefine a'i lo nihe se ane meni wara'i a'i irosiya. Meni Owane Pefine a'i lai yo seni luwaru were se a'i ano tote i'ane po'uteye. Le marepi wisere a'i tote nine'inamisiya.’” [*Sng 32:2*]⁹ Owane Sitewi lai lu taune lo yo seni luwaru a'i au ani sasarisawiyewe, sosu tote i'ane po'uteye su, etiri ape Juda lo lu tewi a'i ma'e henerai awere? Ahowa, etiri ape lu tewi tere'e aiheiyei a'i aiwawe henerai tepa'asiye. Nomo tu peri ape au te'e tepa'asiye. Meni Abraham Owane Sitewi ne tote tawesiteye su, Owane Sitewi lai yo seni asevaro wara'i a'i au irowe. ¹⁰ Eiwerou su, meni Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesiyewe awere?

Abraham, Owane Sitewi ne nowe tutawe pefine a'i tote tawesiyewe. Sosu nowe me'iyewe su, le Juda lo meni ta henerai. Serai Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesinamiteye su, le meni aiheiyei a'i iroteye. ¹¹ Nowe me'iyewe su, Owane Sitewi lai meni Abraham yaru ta tahe lo sahe touwei ne au te'eye. Tahe touwei yaru lo sitewi apou a'i te'esiya, “Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesiyewe, Owane Sitewi le

ma'e aseyaro a'i au irowe.” Abraham tahe topo lo yaru touwe su, le lu taune werese ma'e Owane Sitewi lo yo seni aseyaro a'i lo au te'eyei ne atuatu areiyeye. Serai meni Abraham ya'ariyei aite lu taune werese tahe tou ta'ame ape, Owane Sitewi ne tote tawesiyei ape henerai. Lu taune werese Owane Sitewi ne tote tawesiteye ape, Owane Sitewi lai lowe ma'e aseyaro wara'i a'i au ironamiteye. [Stt 17:10-11]¹² Sosu aiwawe a'i meni Abraham Juda lo lu taune lo ya'ariyei aite henerai. Lowe werese tahe lowe lo lese touwe. Sosu Juda lo lu tewi meni Abraham lo yo seni aseyaro a'i umasiyewe, Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, Abraham lai ya'ariyei aite pefine a'i lowe lo henerai. Meni Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesiyeye su, le tahe lo touwe ta'ama. Nowe me'iye su, Owane Sitewi lai le ma'e tahe lo touwei ne au te'eye.

Owane Sitewi Abraham, te'e naneiyei ta au te'eye.

¹³ Serai Owane Sitewi lai meni Abraham lu tewi lo ma'e aiwawe a'i peri ta au te'e naneiyeye. Peri te'e naneiyeye ape apou te'eye, “Meni Abraham lo lu tewi, lowe omo omo werese mi mi weriyeye weriyeye au noweinoweinamitorowa.” Peri te'e naneiyeye ape lu taune ma'e Moses lo yo peri wanu umasiteye ape, au te'e ta'ame. Ahowa, peri te'e naneiyeye ape lu taune Owane Sitewi pefine a'i ne tote tawesi umasinamiteye ape, sosu le yo seni aseyaro a'i lowe lo au te'eye. [Stt 17:4-6; 22:17-18; Ga 3:29]¹⁴ Wanure! Owane Sitewi lai lu taune ma'e Moses lo yo peri umasiteye ape omo omo werese au noweinoweiyeye ne auwei su, tote tawesiyeye ape Owane Sitewi ne yahowa'i heneraiyei. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lo peri te'e naneiyeye ape areareteye. [Ga 3:18]¹⁵ Owane Sitewi lo yo peri Moses leseye ape, iroteye su, lu taune werese yo ape wanu arisinamiteye. Serai Owane Sitewi lai lowe ma'e ai marepi erasi a'i toteteye. Owane Sitewi lo yo peri ape iro ta'ame

su, eiwerou lu taune wanu arisirowata. [Ro 3:20; 5:13]
¹⁶ Sosu a'i ape lu taune werese Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei ape lowe werese ma'e neri a'i henerairowa. Sosu Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei ape Juda lo lu tewi a'i yo peri umasiteye ape, henerai ta'ame. Ahowa, peri te'e naneiyei lu taune werese aiwawe a'i Owane Sitewi ne tote tawesiyei ape henerairowa. Lu taune werese Owane Sitewi Pefine a'i ne Abraham lo tote tawesiyei aiwawe a'i, lowe Abraham lo lu tewi pefine a'i ne. Meni Abraham ya'ariyei sitewi nomo lo wiyeme a'i. [Ga 3:7] ¹⁷ Nomo peri ape wiyeme a'i so'oruwesiya. Meni ta Owane Sitewi lo peri one towe sahe apou leseye. Owane Sitewi apou eiye,

“Ne lu taune tomu ne'ese lo ya'ariyei sitewi henerairowa.”
Stt 17:5

Owane Sitewi lo nihe se peri te'e naneiyei ape pefine a'i henerai. Owane Sitewi ape, meni Abraham le ne tote tawesiteye ape, le lai lu taune, temeniyeye irosiya ape, au ta'ane norohu sineteye. Etiri werese awe sahe henerai ta'ame irosiya ape, Owane Sitewi Pefine a'i lai au ta'ane henerairowa.

¹⁸ Meni Abraham nohuwe lowesi eimane tamo autei ta'ame. Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesiteye. Owane Sitewi lo te'e naneiyei ape ne, le yo se le lu tewi ne'ese lo ya'ariyei sitewi henerairowa ape, so'oru ta'ama. Ahowa, le Owane Sitewi ne marepi erasi a'i tote tawesinamiteye. Owane Sitewi lai le ma'e te'e naneiyei ape apou au te'eye,

“Ne lu tewi ne'ese lo ya'ariyei sitewi henerairowa.” *Stt 15:5*

¹⁹ Abraham iyu menei tomu ne'ese (100 aiwawe a'i) irot-eye. Tani lo aiwawe a'i waiyari ironamiteye. Piye nowe se lowesi nohuweri eimane auteirowa awere? Ahowa, tani lo, Sara eimane autei ta'ame. Abraham lo tote tawesiyei

Owane Sitewi ne kairefi a'i tote tawesinamiteye. [Stt 17:17]
²⁰ Le marepi lo sahe apou tote ta'ame. “Owane Sitewi lai notosi me'iyeni ma'e atati arurowa.” Ahowa, le te'e naneiyei ape wiyeme a'i lowesi sahe henerairowa. Mi mi werese Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesinamiteye. Le Owane Sitewi ma'e marepi wisere a'i au te'e wisereye nine'inamiteye. ²¹ Meni Abraham etiri ape so'oruwe a'i ne, “Owane Sitewi lai notosi ma'e te'e naneiyei lo ape au te'eye. Serai le a'i lai etiri ape notosi ma'e pefine a'i henerairowa.” ²² Serai Owane Sitewi lai Abraham lo tote tawesiyei siyeye su, le meni Abraham ma'e apou eiye, “Tote tawesiyei no kairefi wisere a'i ne. Ane ne ma'e meni aseyaro wara'i a'i au eiwa.” *Stt 15:6*

²³ Owane Sitewi lo peri ape one towe sahe iroteye ape, “Abraham, Owane Sitewi ne tote tawesinamiteye. Serai Owane Sitewi lai Abraham meni wara'i a'i au eiye.” Le ta'i ne ei ta'ame. ²⁴ Aiwawe a'i nomo werese Owane Sitewi ne tote tawesinamirowa su, Owane Sitewi lai nomo aiwawe a'i lu taune wara'i a'i au eirowa. Le a'i lai meni owane nomo lo Jisas si tame norohuwe sineye. ²⁵ Pefine a'i Owane Sitewi lai meni eime lo, Jisas, hi awei ma'e yo seni luwaru a'i nomo lo iroteye ape ne fa temeniyeyei ne eimawe arosai. Aiwawe a'i Owane Sitewi lai Jisas si tame norohuwe sineye su, le nomo ma'e fara'u lu taune wara'i a'i au eirowa. [Ais 53:4-5]

5

Owane Sitewi lai nomo lu taune wara'i a'i au eisiya.

¹ Serai nomo Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, le nomo werese lu taune wara'i a'i au eirowa. Owane Sitewi lai nomo lu taune wara'i a'i au eirowa su, nomo marepi fetane a'i Owane Sitewi mase ironamitorowa. Owane Jisas Krai lai marepi fetane a'i Owane Sitewi ne tote tawesiyei ape ani itorairowawe, nomo ma'e aurowa. ² Nomo Jisas

lo wiyawi ne tote tawesiye su, le nomo Owane Sitewi lo feraferiyei ape papu hene wirai tepa'asiye. Serai nomo marepi wisere a'i mi mi weriyei ironamirowa. Nomo etiri ta so'oruwe a'i ne. Jisas Krai si tame itorairowa su, le nomo Owane Sitewi lo omo hire ma'e hene wirowa. Serai nomo le ne ninawesiya. Le nomo omo hire ma'e hene wiyei su, nomo Owane Sitewi lo wisereyeyei pefine a'i ma'e ironamitorowa. Serai nomo marepi wisere a'i totenamitorowa. ³ Nomo Jisas Krai tote tawesiyei su, etiri luwaru a'i tamo nomo ma'e henerairowa. Ahowa, etiri luwaru a'i werese ape mo nomo ma'e henerairowa su, nomo aiwawe marepi wisereye nine'i ironamitorowa. Piyene awere? Awei yo seni luwaru a'i ape nomo ma'e heneraiyei su, marepi hepene nomo lo au ani tei kairefiyerowa. [*Je 1:2-3; 1 Pi 1:5-7*] ⁴ Marepi hepene nomo lo tei kairefiyeyei su, Owane Sitewi nomo ne marepi au wisereye nine'irowa. Owane Sitewi nomo ne au wisereye nine'irowa su, nomo Jisas lo si tame itoraiyei ape, ninawesiya. ⁵ Serai nomo Jisas lo si tame itoraiyei ape, ninawesiya su, nomo marepi orese a'i iro se ta'ame. Owane Sitewi lai te'e naneiyei lo nomo ma'e auwe. Le nomo ma'e te'e naneiyei ape pefine a'i henerairowa. Owane Sitewi lai marepi tote wawesiyeyei lo nomo ma'e ani teroso arosai. Le marepi nomo lo papu au teme'eriye. Owane Sitewi lai wara'i a'i lo nomo ma'e eimawe arosai su, le Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyeyei erasi a'i nomo ma'e auwe. ⁶ Nomo lai marepi hepene towafi nomo lo au feraferi ta'ame su, Meni Krai Jisas nomo ne, yo seni luwaru a'i ironamiteye ape, au temeniyeye. Owane Sitewi lai nowe ta ariariyeyewe, meni eime lo Krai Jisas hi awei sahe nomo ne fa temeniyeye ne eimawe arosai. ⁷ Owe nomo piye meni ta lai meni wara'i a'i ne au feraferiyei ne temeniyerowa. Ahowa, lu tamo lai fara'u meni wisere au feraferiyei ne temeniyerowa. ⁸ Ahowa, Owane Sitewi

lai nomo ma'e marepi tote wawesiyeyei erasi a'i au atuatunamisiya. Nomo yo seni luwaru a'i ironamiteye su, meni ape Krai Jisas nomo ne temeniyeye. [Jo 3:16; 1 Jo 4:10] ⁹ Krai Jisas nomo ne temeniyeye su, nomo Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i irosiya. Serai peri ape wiyeme a'i tene! Wiyawi lo ape se, Owane Sitewi lai nomo ma'e ai marepi toterowata. [Ro 1:18; 2:5] ¹⁰ Ane fene ma'e peri eti au te'esiya. Tu naifa nomo yo seni luwaru a'i ironamiteye su, nomo Owane Sitewi lo airame lu taune iroteye. Serai Owane Sitewi lai meni eime lo nomo ne temeniyeyei ne eimawe arosai. Serai nomo nati wafei pefine a'i lo henerai. Nomo nati wafei pefine a'i lo henerai su, nomo etiri ape so'oruwesiya. Owane Sitewi lai Jisas Krai si fisiye yo sahe au ta'ane norohuwe sineye su, nomo Owane Sitewi lo ai marepi teriterowata. ¹¹ Ane peri tere'e fene ma'e au te'esiya. Owane Jisas Krai wiyawi lo ape nomo ne iroteye su, marepi nomo lo Owane Sitewi ma'e wisere erasi a'i au nine'inamitorowa. Sosu aiwawe a'i nomo Owane Sitewi ma'e nati wafei pefine a'i henerai.

Adam temeniyeyei henetai, Jisas marepi hepene he'i aitai.

¹² Tu naifa weriyeyei meni tutawe lai yo seni luwaru a'i irowe. Serai lu taune werese werese meni ape lo yo seni luwaru a'i mo'o umasiteye. Meni tutawe yo seni luwaru a'i irowe su, hepene lo temeniyeye. Serai lu taune werese werese yo seni luwaru a'i iroteye su, hepene lowe werese lo aiwawe a'i temeniyeye. Piyene awere? Lu taune werese werese a'i yo seni luwaru a'i ironamiteye. [Stt 3:6; Ro 6:23] ¹³ Serai yo seni luwaru a'i awei sahe iroteye. Sosu mo'o Owane Sitewi lai meni Moses ma'e yo peri pefine a'i lo au te'eye. Ahowa, nowe ape se Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i henerai ta'ama. Owane Sitewi lai lu taune lo yo seni luwaru a'i au hese ereirowata. [Ro 4:15]

¹⁴ Adam lo nowe se aiwawe a'i Moses henerai su, lu taune werese temeniyeteye. Adam Owane Sitewi ma'e yo seni luwaru a'i irowe. Le Owane Sitewi lo peri wanu arisiye. Lu taune tere'e werese lowe yo seni luwaru a'i tere'e apou ape iroteye su, lowe werese aiwawe a'i temeniyeteye. Meni ape, Adam, yo seni luwaru a'i irowe su, lu taune werese yo seni lo umasiteyewe, yo seni luwaru a'i iroteye. Aiwawe a'i Jisas, Owane Sitewi lai hi awei ma'e eimawe arosai ape, me tape'i sahe temeniyeye su, le lu taune werese ne temeniyeye. ¹⁵ Lu hesi ape, Adam sosu Krai Jisas lowesi tere'e tere'e se. Meni Adam yo seni luwaru a'i irowe su, lu taune werese werese aiwawe a'i yo seni luwaru a'i iroteye. Serai lowe werese lo marepi hepene temeniyeteye. Ahowa, nomo apou so'oruwe tene! Meni ape Jisas Krai, le Owane Sitewi lo feraferiyei lu taune tomu ne'ese ma'e neri a'i auwe. ¹⁶ Adam yo seni luwaru a'i tutawe irowe su, Owane Sitewi lai meni ape au hese ereiye. Owane Sitewi le ma'e apou eiye, "Ne yo seni luwaru a'i irowe su, ne fa temeniyere." Ahowa, etiri ape Owane Sitewi neri a'i auwe ape, tere'e tere'e ne. Lu taune werese werese a'i yo seni luwaru a'i ironamiteye su, Owane Sitewi lai feraferiyei lo lu taune werese ma'e neri a'i au atuatu areiyeye. Lu taune Owane Sitewi lo feraferiyei tote tawesiyei su, le lowe werese ma'e lu taune aseyaro wara'i a'i au eirowa. ¹⁷ Meni tutawe ape yo seni luwaru a'i irowe su, temeniyeyei ape lu taune werese ma'e henerai. Ahowa, nomo apou so'oruwesiya tene! Lu taune tamo Owane Sitewi lo feraferiyei pefine a'i tote tawesisiya su, lowe Owane Sitewi lo nihe se lu taune aseyaro wara'i a'i henerai tepa'asiye. Serai Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi hepene he'i pefine a'i aurowa. Meni Owane Jisas Krai temeniyeye su, lu taune werese le ne tote tawesinamisiya ape, lowe mi mi weriyei weriyei

yo seni wara'i a'i ironamitorowa. ¹⁸ Serai meni tutawe Adam yo seni luwaru a'i irowe su, Adam lo yo seni luwaru a'i ape lai temeniyeyei ape lu taune werese ma'e henerai. Aiwawe a'i Meni Owane Jisas Krai yo seni wara'i a'i irowe su, lu taune werese Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i iroteye. Serai Meni Owane Jisas Krai nomo werese ma'e marepi hepene he'i pefine a'i aurowa. [1 Ko 15:22] ¹⁹ Sosu aiwawe a'i meni Adam Owane Sitewi lo peri arisiye su, lu taune werese yo seni luwaru a'i lo umasinamiteye. Serai lowe werese lu taune yo seni luwaru a'i ironamitorowa. Ahowa, Meni Owane Jisas Krai lai Owane Sitewi lo marepi wanu tote umasiye su, lu taune tomu ne'ese Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i henerairowa. [Ais 53:11] ²⁰ Nowe tu naifa, Owane Sitewi lai meni Moses ma'e yo peri pefine a'i au te'eye. Owane Sitewi lo yo peri iroteye su, Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e yo seni luwaru a'i amerame a'i au atuatuteye. Serai lu taune werese yo seni luwaru a'i tomu ne'ese a'i, lowe iroteye ape, so'oruweteye. Sosu lu taune yo seni luwaru a'i tomu ne'ese ironamiteye su, Owane Sitewi lai lowe werese ma'e ferafereiyeyi pefine a'i lo, erasi a'i henerai ape, amerame a'i au atuatuteye. ²¹ Lu taune werese yo seni luwaru a'i ironamiteye su, lowe werese temeniyeteye. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e ferafereiyeyi pefine a'i lo au atuatu fiyari areiyeteye. Lowe werese Owane Sitewi lo ferafereiyeyi ape tote tawesiye su, lowe wara'i a'i iroteye. Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i ironamisiya su, le a'i lai Owane Jisas Krai lo yo seni wara'i a'i se lowe ma'e marepi hepene he'i pefine a'i aurowa. [Ro 6:23]

6

Nomo Krai aiwawe a'i temeniyeye.

¹ Sosu a'i ape ane peri ta piye te'esiya awere? Nomo yo seni luwaru ne'ese fara'u ironamiyei awere? Nomo yo seni luwaru ne'ese a'i irowei su, serai Owane Sitewi lai fer-afereiyei pefine a'i lo nomo ma'e erasi a'i au atuaturowa awere? Yo seni nomo lo wisere a'i awere? ² Opiyai! Fene owe ape totere! Meni Owane Jisas Kraiss temeniyeye su, yo seni luwaru a'i nomo lo iroteye ape, le mase temeniyeye. Nomo yo seni luwaru a'i nomo lo ne temeniyeye su, serai nomo yo seni luwaru a'i ironamirowata. ³ Ane peri tere'e ta fene ma'e au te'esiya. Fene peri ano wanu tote tawesinamite! Lowe fene sa'i se au huwe su, sa'i huwei yaru ape lai lu taune werese ma'e apou au atuatuwe. Fene Kraiss ne tote tawesi umasinamiteyewe, le ma'e nate tawesinamisiya. Lowe nomo sa'i se au huwe su, nomo le mase temeniyeye. [Ga 3:27] ⁴ Serai lowe nomo sa'i se au huwe su, nomo le mase fisiye yo papu fu arowe. Marepi weriyei nomo lo le mase temeniyeye. Serai Owane Sitewi lai kairefi wisere erasi se, Kraiss si tame norohu sineye su, le nomo ma'e marepi hepene he'i a'i irowei ne auwe. [Kl 2:12]

⁵ Serai Jisas temeniyeye su, nomo lu taune Jisas ne tote tawesisiya ape, nomo Jisas lo temeniyeyei aiwawe a'i iroteye. Nomo le ma'e natenamirowa. Sosu Owane Sitewi lai Jisas si tame ta'ane norohuwe sineye su, nomo le ma'e aiwawe a'i natenamirowa. ⁶ Wanure! Nomo peri pefine a'i ape so'oruwe tepa'asiye. Jisas Kraiss me tape'i sahe temeniyeye su, marepi weriyei nomo lo le mase temeniyeye po'uteye. Le yo seni luwaru werese nomo lo fisiye yo papu au sasari arunatinamiye. Serai nomo marepi weriyei nomo lo tote umasi ta'ame. Sosu nomo yo seni luwaru a'i ape iro ta'ame. [Ga 5:24] ⁷ Lu taune temeniyeye su, lowe yo seni luwaru a'i irorowata. Serai yo seni luwaru a'i ape lai meni ape ani fu ararorowata.

⁸ Sосу pefine a'i nomo KraiS aiwawe a'i temeniyeye su, nomo peri ape so'oruwe tepa'asiye. Nomo mi mi weriyeyi weriyeyi marepi hepene he'i a'i le mase ironamitorowa. ⁹ Nomo peri ape aiwawe a'i so'oruwe tepa'asiye. Owane Sitewi lai Jisas KraiS si tame ta'ane norohuwe sineye su, le me'iyeyi si tame temeniyerowata. Ahowa, temeniyeyeyi ape le ani ararorowata. ¹⁰ Le temeniyeye su, le a'i lai nowe ta'i se yo seni luwaru a'i nomo lo ne au temeniyeye. Le si tame temeniyerowata. Sосу aiwawe a'i le mi mi weriyeyi weriyeyi norohuwe ironamitorowa su, le Owane Sitewi lo marepi werese tote umasinamitorowawe, le ma'e au wisereye nine'inamitorowa. ¹¹ Sосу aiwawe a'i fene Jisas lo marepi totere. Fene KraiS Jisas ma'e natenamiye su, fene yo seni luwaru werese a'i ani fu ararote. Yo seni luwaru a'i lai fene ma'e ani fu ararorowata. Fene yo seni luwaru a'i ape temeniyeye su, fene marepi hepene he'i a'i Owane Sitewi mase ironamitorowa. [2 Ko 5:15; Ga 2:19] ¹² Serai fene yo seni luwaru a'i lo marepi hepene fene lo sahe ani fu ararote. Sосу fene yo seni luwaru a'i lo marepi wanu tote umasirowata. [Stt 4:7] ¹³ Fene ereti lowe fene lo yo seni luwaru a'i irowei ne owe ape aure. Ahowa, fene ereti lowe tahe werese Owane Sitewi ma'e yo seni asevaro irowei ne aure. Lu taune werese KraiS mase temeniyeye ape sосу marepi hepene he'i a'i le mase ironamisiya ape, fene aiwawe a'i yo seni asevaro a'i lowe lo umasite. Sосу tahe pa'are marepi toteyeyi fene lo Owane Sitewi ma'e au wisereye nine'inamite. [Ro 12:1] ¹⁴ Sосу fene Owane Sitewi lo yo peri Moses leseye ape, unahi sahe iroteye su, yo seni luwaru a'i ape lai fene ma'e ani fu araroteye. Ahowa, pereye nowe eite se fene Owane Sitewi lo ferafereiyeyi ape unahi ironamisiya su, yo seni luwaru werese a'i lai fene ani fu ararorowata. [1 Jo 3:6]

Nomo werese yo seni asevaro a'i fa ironamite.

¹⁵ Nomo piye peri ta te'esiya awere? Nomo Owane Sitewi lo yo peri Moses leseye ape, unahi iro se ta'ame. Serai nomo Owane Sitewi lo ferafereiyei ironamisiya su, nomo yo seni luwaru a'i fara'u irowei awere? Opiyai! Nomo marepi apou ape owe totete. ¹⁶ Fene wiyawi yahowa'i ta'ane siye lu tamo heneraiyei su, fene meni owane fene lo, lo peri wanu tote umasinamite. Serai fene Owane Sitewi lo yo seni luwaru a'i unahi irowei su, fene yo seni luwaru a'i unahi ironamirowa. Aiwawe a'i yo seni asevaro a'i irowei su, fene yo seni asevaro a'i unahi ironamite. Fene yo seni luwaru a'i unahi irowe su, fene temeniyerowa. Sosu fene marepi wara'i a'i umasiyei su, fene yo seni wara'i a'i ironamitorowa. [Jo 8:34; 2 Pi 2:19]

¹⁷ Tu naifa yo seni luwaru a'i ape lai meni owane fene lo wou henerai. Ahowa, nomo Owane Sitewi ma'e au te'e wisereyesiya. Fene Owane Sitewi lo marepi he'i a'i nomo lai fene ma'e au atuatu areiyeteye ape, fene Owane Sitewi lo marepi he'i a'i ape marepi fene lo papu tote tawesi umasiteye. Serai nomo Owane Sitewi lo marepi he'i a'i ape unahi papu iro fareyarenamisiya. ¹⁸ Fene Owane Sitewi lo marepi he'i a'i tote tawesi umasiye su, Owane Sitewi lai meni owane luwaru a'i fene sahe iroteye ape, sasarisawiyewe, meni owane asevaro a'i ape fene lo marepi papu ironamisiya. Serai yo seni luwaru a'i ape lai fene ma'e ani fu ararorowata. Sosu pereye nowe eite se fene yo seni wara'i a'i unahi fareyarenamisiya. Serai fene yo seni wara'i a'i fu umasinamite.

¹⁹ Piyene ane peri anowe ape fene ma'e au te'eye awere? Fene marepi weriyei irosiya su, fene lai peri wiyeme a'i so'oru ta'ama. Serai ane peri anowe ape au te'eye. Nowe ape se, yo seni luwaru a'i unahi iroteye su, fene lai tahe pa'are tewi a'i fene lo yo seni luwaru a'i ape mo ma'e irowei ne auteye. Serai yo seni luwaru a'i lai meni owane

fene lo henerai. Fene mi mi weriyeyi yo seni luwaru a'i ironamiteye. Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lai meni owane luwaru a'i ape au sasarisawiyewe, meni owane asevaro fene ma'e auwe. Fene yo seni wara'i wisere a'i ape unahi farerenamisiya. Serai Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i fu umasinamite. ²⁰ Fene yo seni luwaru a'i unahi fareyarenamiteye su, fene meni owane luwaru a'i fene lo wanu tote umasinamiteye. Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i fene papu iro te ta'ame. ²¹ Fene yo seni luwaru a'i apou ape iroteye. Pereye nowe eite se, fene Owane Sitewi lo meni owane wara'i a'i unahi irosiya su, fene etiri yo seni luwaru a'i ape mo neritase a'i totesiya. Fene yo seni luwaru a'i ape iroteye su, sosu fene werese temeniyerowa. ²² Sosu pereye nowe eite se Owane Sitewi lai meni owane luwaru a'i fene lo au sasari po'utesawi. Serai fene yo seni asevaro wara'i a'i unahi fareyarenamisiya. Owane Sitewi Pefine a'i lai meni owane tutawe fene ma'e henerai tepa'asiye. Owane Sitewi Pefine a'i meni owane fene lo ironamiteyei su, fene marepi hepene he'i a'i mi mi weriyeyi weriyeyi ironamitorowa. ²³ Lu taune tamo yo seni luwaru a'i iroteye su, meni owane weriyeyi lowe lo lowe ma'e itiya'u temeniyerowa. Ahowa, Owane Sitewi Pefine a'i lai nomo ma'e etiri ta neri a'i auwe. Etiri ape lai nomo marepi hepene he'i a'i mi mi weriyeyi weriyeyi ironamitorowa. Serai nomo Owane Krai Jisas nate tawesisiya su, nomo mi mi pasi pasi weriyeyi ironamitorowa. [Ro 5:12,15]

7

Fene meni ta tani lo naituwei ne totere.

¹ Kaiyemo, fene werese yo peri ne, so'oruwe tepa'asiye. Meni ta norohuwe iroteyei su, le yo peri ape unahi iroteyei. Sosu meni ape temeniyeye su, le yo peri ape unahi iro se ta'ame. ² Ane peri anowe ta fene ma'e

au te'esiya. Menitani ta meni lo mase mi mi werese lefeifonamisiya. Sosu meni ape temeniyeyei su, tani lo naituwe'i lo yo peri arunatiyeyei. Lowesi aiwawe lefeifoteye ape erau fiyariye. Ahowa, menitani weiname fara'u a'i meni he'i naitu ene arowa. ³ Sosu aiwawe a'i menitani ta meni lo naituwe'i su, lowesi naitu lefeifonamirowa. Ahowa, meni lo norohuwe irowei su, sosu menitani ape lai meni tere'e ta naituwe'i su, menitani ape lai tafa'e yo seni luwaru a'i irorowa. Sosu meni lo ape temeniyeyei su, sosu menitani ape meni tere'e ta naituwe'i su, menitani ape tafa'e yo seni luwaru a'i iro ta'ame. Menitani ape naitu lo yo peri arunatiyeyei.

⁴ Sosu aiwawe a'i kaiyemo ano, Meni Owane Jisas Kra'is me tape'i sahe temeniyeyei su, meni owane weriyeyei marepi nomo lo papu iroteye ape aiwawe a'i temeniyeyei. Serai fene Moses lo yo peri unahi iro ta'ame. Fene meni owane wara'i he'i hene aniyeyei. Meni owane ape Owane Sitewi lai si tame ta'ane norohuwe sineye ape, le meni owane fene lo henerai. Serai nomo meni owane wara'i a'i ape lo unahi iroteyeyei su, nomo Owane Sitewi lo marepi tote umasinamirowawe, yo seni ase'aro ironamirowa. [Ro 6:2,11] ⁵ Tu naifa nomo yo seni luwaru a'i lo marepi unahi iroteye. Moses lo yo peri lai nomo ma'e yo seni luwaru werese a'i au atu'atuteye. Nomo yo seni luwaru a'i siyeteyei su, nomo yo seni luwaru a'i ape siye wisereyeyeyei. Serai nomo yo seni luwaru a'i ape tote umasiteye. Nomo yo seni luwaru a'i iroteye su, tahe pa'are tewi a'i nomo lo yo seni luwaru a'i irowei ne auwe. Etiri luwaru werese a'i nomo iroteyeyei ape lai, nomo ma'e temeniyeyeyei heneraiteye. ⁶ Ai'wawe a'i tu naifa, Moses lo yo peri nomo werese anite tawesiteye. Nomo kalabus lu wou a'i ne. Sosu meni owane weriyeyei, nomo papu iroteye ape, temeniyeyei su, Owane Sitewi lai Moses lo yo peri nomo sahe napetu tawesiteye ape, au ani

erau fiyari sasarisawi tepa'asiye. Serai pereye nowe eite se nomo marepi he'i a'i eite se Owane Sitewi lo wiyawi au ta'anesiya. Tu naifa nomo Owane Sitewi lo wiyawi ta'ane irowe su, nomo Moses lo yo peri werese umasinamiteye. Mi mi werese nomo Moses lo yo peri arisinamiteye. Serai Owane Sitewi lai nomo Moses lo yo peri au ani erau fiyarisawi su, nomo Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i se Owane Sitewi lo wiyawi ta'ane irosiya. [Ro 8:2; 6:4]

Nomo yo seni luwaru a'i ma'e ai atusiya.

⁷ Fene piye totesiya awere? Ane Moses lo yo peri sosu yo seni luwaru a'i lowesi ta'i aiwawe a'i irosiya awere? Ahowa, peri ape wawero a'i tene! Serai Moses lo yo peri ape lai ane ma'e yo seni luwaru ape mo, au atuatu areiyeye. Moses lo yo peri apou te'esiya, “Fene lu taune tere'e lo etiri tamo owe ape siye wisereyete.” Serai Moses lo yo peri henerai ta'ame su, eiwerai ane ma'e yo seni ape luwaru a'i au atuatutereme awere? [Kis 20:17; Lo 5:21]

⁸ Serai ane Moses lo yo peri ape siye te'eye su, ane apou toteye. “Piyene yo seni ape luwaru a'i awere? Ane yo seni ape irowei ne totesiya. Aiwawe a'i yo seni luwaru werese a'i ane fara'u tote umasirowa.” Sosu Moses lo yo peri ane ma'e yo seni luwaru werese a'i au atuatuteye. Serai ane yo seni luwaru a'i ironamiteye. Moses lo yo peri henerai ta'ame su, yo seni luwaru a'i nomo ma'e kairefi se ta'ame. Yo seni luwaru a'i nomo irowei ape, nomo siye so'oru ta'ama. ⁹ Tu naifa ane Moses lo yo peri so'oru ta'ama su, hepene ano norohuwe iroteye. Aiwawe a'i Moses lo yo peri ane ma'e kairefi se ta'ame. Ahowa, Moses lo yo peri ane ma'e henerai su, ane yo seni luwaru a'i siye so'oruweteye. ¹⁰ Serai ane yo seni luwaru a'i iroteye su, ane aiwawe a'i temeniyeye. Owane Sitewi lai apou toteye, “Yo peri ano lu taune werese ma'e marepi hepene he'i

a'i aurowa.” Ahowa, ane Moses lo yo peri umasiyei ne toteye su, ane yo peri ape umasirowata. Serai yo peri ape lai ane aine tera'e temeniyeyei wou teriteye. ¹¹ Sosu yo seni luwaru a'i Moses lo yo peri se ane ma'e au areareteye. Serai yo seni luwaru a'i ape lai hepene ano ma'e aine tera'e temeniyeye. [Stt 3:13]

¹² Sosu aiwawe a'i Moses lo yo peri werese wara'i a'i ne. Peri werese Moses lo yo peri ma'e fai ape, peri werese ape asevaro wara'i pefine a'i ne. [1 Ti 1:8] ¹³ Fene piye totesiya awere? Serai etiri ta asevaro wara'i pefine a'i ane ma'e aine tera'eye awere? Opiyai! Yo seni luwaru a'i ane ma'e aine tera'e temeniyeye. Moses lo yo peri se, yo seni luwaru a'i ane ma'e amerame a'i au atuaturuteye. Owane Sitewi apou toteteje, “Moses lo yo peri asevaro wisere a'i tene! Moses lo yo peri lai nomo werese ma'e etiri tamo au atuatu areiyeye. Yo seni luwaru a'i ape luwaru a'i tene.”

Yo seni luwaru a'i marepi hepene nomo lo hi ani araron-amisiya.

¹⁴ Moses lo yo peri eiwerou ma'e fai awere? Nomo so'oruwe tene! Moses lo yo peri ape Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i ma'e aitai. Ane Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i tote umasirowata. Ane yo seni luwaru a'i lo kairefi a'i unahi ironamisiya. Meni owane weriyeyi ape lai ane yo seni wara'i a'i irowei ne einamisiya. ¹⁵ Yo seni werese ane ironamisiya ape, ane yo seni sitewi ape so'oru ta'ama. Ane etiri yo seni asevaro tamo irowei ne totesiya. Ahowa, ane yo seni wisere wara'i ape irorowata. Marepi papu ano sahe irosiya, ane apou totesiya, “Ane etiri yo seni luwaru a'i iro se ta'ame.” Ahowa, ane etiri yo seni luwaru a'i ape ironamisiya. [Ga 5:17] ¹⁶ Sosu marepi ano apou a'i totesiya, “Ane yo seni luwaru a'i irorowata.” Ahowa, ane yo seni luwaru a'i ape ironamisiya. Serai ane Moses lo yo peri aiwawe marepi ta'i a'i totesiya. Ei, Moses

lo yo peri wiyeme pefine a'i tene. ¹⁷ Ane yo seni luwaru a'i irowei su, marepi ano lai iro ta'ame. Ahowa, yo seni luwaru weriyei marepi ano papu irosiya ape, le a'i lai yo seni luwaru a'i ape ane ma'e tewi ite iteteye. ¹⁸ Ei, ane peri ta so'oruwe tene! Etiri yo seni wara'i a'i ane papu iro se ta'ame. Ane peri te'esiya. Etiri yo seni wara'i a'i marepi weriyei sahe iro ta'ame. Weiya! Ane yo seni wara'i a'i ape iroreme. Ane yo seni wara'i a'i irowei ne totesiya su, ane yo seni aseyaro irorowata. ¹⁹ Ane etiri yo seni wara'i marepi ano sahe irowei ne totesiya. Ahowa, ane yo seni wara'i a'i ape mo irorowata. Sosu aiwawe a'i etiri yo seni luwaru a'i ane irowei ne tote ta'oresiya ape, yo seni luwaru a'i ape mo ane irosiya. ²⁰ Serai yo seni luwaru a'i ape mo ane irowei ne tote ta'oresiya ape, ane yo seni ape mo ironamisiya. Ahowa, yo seni luwaru weriyei marepi ano papu irosiya ape, le a'i lai yo seni luwaru a'i marepi ano sahe tewi ite iteteye. ²¹ Serai ane peri ape lo sitewi wanu so'oruweye. Ane yo seni wara'i a'i irowei ne toteyei su, yo seni luwaru weriyei marepi ano papu irosiya. Serai yo seni luwaru a'i marepi ano papu ironamisiya. ²² Marepi he'i a'i ano sahe, ane Owane Sitewi lo yo peri werese ne marepi wisere a'i totesiya. ²³ Ahowa, ane yo peri tere'e, tahe pa'are ano sahe irosiya ape, siye so'oruwesiya. Yo peri tere'e ape lai Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i marepi ano sahe irosiya ape se, atu tiyatinamisiya. Yo peri tere'e ape tahe pa'are sahe irosiya ape, yo seni luwaru a'i ne. Serai yo peri tere'e ape marepi ano yo seni wara'i a'i irowei ne einamisiya. [Ga 5:17; 1 Pi 2:11] ²⁴ Sawi amou! Yo seni topo ano sahe irosiya ape, ne tote wirepuwesiya. Yo seni luwaru weriyei lai, tahe pa'are ano papu irosiya ape, marepi ano au luwaruwenamisiya. Yo seni luwaru weriyei temeniyeyei lo yo seni ape ane ma'e henerai. Eiwera nomo ne au ferafereirowa awere? ²⁵ Owane Jisas Kraiss

nomo lo lai ane ne au ferafereirowa. Serai ane Owane Sitewi ma'e au ei wisereyenamisiya.

Serai marepi papu ano sahe ane Owane Sitewi lo yo peri pefine a'i wanu tote umasinamirowa. Ahowa, yo seni luwaru weriyei tahe pa'are ano irosiya ape ane ma'e apou au te'esiya, "Ne marepi toteyei werese ano fu wanu umasinamite. Fene yo seni luwaru a'i ironamite." [1 Ko 15:57]

8

Hepene Wara'i a'i marepi nomo lo papu ironamisiya.

¹ Lu taune werese Krai Jisas ne marepi tote tawesiteye ape, sosu le mase natenamisiya su, le lowe yehe omo ma'e ani fu arosawirowata. Ahowa, Owane Sitewi lo nihe se, lowe werese lu taune wara'i a'i henerai. ² Ane Krai Jisas mase natenamisiya. Serai Owane Sitewi lai ane etirowata. Ane nihe lo se meni wara'i a'i ironamitorowa. Piyene aware? Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo yo peri ape ane ma'e marepi he'i a'i auwe. Sosu meni yo seni weriyei marepi ano papu iroteye ape, Owane Sitewi lai le hi ani ararowe. Serai nomo le unahi iro ta'ame. Marepi weriyei yo seni luwaru wou a'i ne. Yo seni weriyei lo yo peri ane ma'e yo seni luwaru a'i au tewi ite itenamiteye. Serai ane yo seni luwaru a'i irowe su, hepene ano temeniyeye. ³ Owane Sitewi lo yo peri, meni Moses leseye ape, kairefi se ta'ame. Nomo yo peri ape wanu umasiyei ne toteyei su, nomo yo peri ape umasirowata. Marepi weriyei nomo lo kairefi se ta'ama. Serai Owane Sitewi lai Moses lo yo peri awera'iyenati. Le meni eime topo lo hi awei ma'e eimawe arosai. Tahe pa'are lo nomo tahe pa'are aiwawe a'i ne. Tahe pa'are nomo lo yo seni luwaru a'i ironamiteye. Ahowa, tahe pa'are lo yo seni wara'i a'i ironamiteye. Owane Sitewi meni eime lo hi awei ma'e yo seni luwaru

werese a'i ne au heseyei ne eimawe arosai. Meni eime lo me tape'i sahe temeniyeye su, Owane Sitewi le ma'e yo seni luwaru werese nomo lo fuwewe, le ma'e fofowei erasi a'i auwe. Serai nomo yehe omo ma'e wirowata. ⁴ Moses lo yo peri nomo ma'e apou au te'eye, "Fene werese yo seni asevaro wara'i a'i fa ironamite." Ahowa, nomo werese Moses lo yo peri wanu umasirowata. Serai meni Krai Jisas lai marepi weriyeyi nomo lo ani ararowe su, nomo Owane Sitewi lo nihe se lu taune asevaro wara'i a'i henerai. Sosu nomo Krai Jisas mase natenamisiya su, nomo marepi luwaru a'i nomo lo owe ape tote umasite. Ahowa, nomo Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo marepi wara'i a'i wanu tote umasinamite. [Ga 5:16,25]

⁵ Lu taune werese marepi luwaru a'i towafi lowe lo wanu tote umasiteye ape, lowe yo seni luwaru a'i erasi a'i totenamisiya. Sosu lowe yo seni luwaru a'i umasinamisiya. Ahowa, lu taune werese Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lo marepi tote umasinamisiya ape, lowe werese Owane Sitewi lo Wara'i a'i lo marepi pefine a'i wanu tote umasinamisiya. ⁶ Sosu meni ta menitani ta lo marepi luwaru a'i topo lo wanu tote umasiyeyi su, hepene lowe lo temeniyerowa. Ahowa, meni ta, menitani ta Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i marepi erasi a'i totenamisiya su, lowe marepi hepene he'i a'i ape sahe ironamitorowa. Aiwawe a'i lowe marepi fetane a'i ironamisiya. ⁷ Peri ape pefine a'i tene! Marepi luwaru a'i lai yo seni luwaru a'i meni ta ma'e au atuatu areiyeyei su, meni ape Owane Sitewi lo airame meni irosiya. Le Owane Sitewi lo yo peri werese arisinamitorowa. Ahowa, le Owane Sitewi lo yo peri werese wanu tote umasirowata. ⁸ Lu taune werese marepi luwaru a'i towafi lowe lo wanu tote umasiyeyi su, Owane Sitewi lai lowe ma'e au wisereyerowata.

⁹ Ahowa, fene werese lai marepi luwaru a'i fene lo wanu

tote umasisiya ta'ama. Ahowa, Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo fene papu ironamisiya su, fene marepi pefine a'i lo wanu tote umasinamisiya. Krai lo Hepene Wara'i a'i lu taune tamo lo marepi papu iro ta'ame su, lowe Krai mase se nate ta'ame. Lowe Owane Sitewi lo lu feni ta'ama. [1 Ko 3:16; 12:3] ¹⁰ Fene yo seni luwaru a'i ironamiteye su, tahe pa'are fene lo temeniyerowa. Ahowa, Meni Owane Krai fene papu iroteye su, Owane Sitewi apou eiye, "Nihe ano se, fene lu taune wara'i a'i ironamisiya. Serai fene mi mi pasi pasi ironamitorowa." [Ga 2:20] ¹¹ Owane Sitewi lai Jisas si tame au ta'ane norohuwe sineye. Serai Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i fene papu ironamisiya su, Owane Sitewi tahe pa'are fene lo temeniyesiya ape, le tahe pa'are fene lo au ta'ane norohuwerowa. Owane Sitewi lai Krai si tame au ta'ane norohuwe sineye. Serai le a'i lai Hepene Wara'i lo se tahe pa'are fene lo au ta'ane norohuwerowa.

¹² Sosu serai kaiyemo ano. Nomo yo seni luwaru meni owane weriyei ape unahi owe ape irote. Ahowa, nomo Owane Sitewi lo Hepene Wara'i marepi nomo lo papu ironamisiya ape, nomo marepi lo wanu tote umasinamite.

¹³ Fene yo seni luwaru meni owane weriyei lo marepi umasiyei su, fene temeniyerowa. Ahowa, fene Owane Sitewi lo Hepene Wara'i lo marepi wanu tote umasinamiyei su, fene lai Meni Owane weriyei lo yo seni luwaru a'i ani aro po'utenamirowa. Fene marepi he'i ape weriyei weriyei ironamitorowa. [Ga 6:8; Kl 3:5]

¹⁴ Lu taune werese Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo marepi wanu tote umasinamiteyei su, lowe Owane Sitewi lo eimane pefine a'i heneraiyei. ¹⁵ Owane Sitewi lai Hepene Wara'i a'i lo fene ma'e eimawe arosai su, fene wiyawi yahowa'i ta'ane siye lu aiwawe wou ta'ama. Sosu fene wiyawi yahowa'i ta'ane siye lu ape wou heneraiyei su, fene

Owane Sitewi Pefine a'i ne atoweiyē erasi ironamirowa. Ahowa, fene lu taune atawe wou a'i ne. Owane Sitewi lai Hepene Wara'i a'i lo fene ma'e auwe su, fene eimane pefine a'i henerai. Serai fene Owane Sitewi Pefine a'i ma'e au te'esiya, “Tai ano, Ne tai ano pefine a'i ne.” [2 Ti 1:7; Mk 14:36] ¹⁶ Sosu aiwawe a'i Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai hepene nomo lo ma'e te'enamisiya. Le apou einamisiya, “Fene Owane Sitewi lo eimane pefine a'i ne.” Hepene nomo lo Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i mase nateye su, nomo Owane Sitewi lo eimane pefine wou henerai. [2 Ko 1:22] ¹⁷ Sosu serai nomo Owane Sitewi lo eimane pefine a'i henerai su, Owane Sitewi lai marepi etiri wisere ne'ese a'i nomo au ariariyeye ape, nomo ma'e aurowa. Etiri werese Owane Sitewi lai Jisas ma'e auwe ape, le nomo ma'e aiwawe a'i aurowa. Ahowa, nomo marepi orese erasi a'i teritenamisiya. Krais Jisas lo marepi orese a'i aiwawe a'i teriteye. Nomo marepi orese erasi a'i teriteyei su, Owane Sitewi lai, nowe me'iyē su, nomo ma'e marepi wisere a'i lo aunamirowa. [Ga 4:5-7; KTH 21:7]

Owane Sitewi nomo ma'e marepi wisere a'i aunamirowa.

¹⁸ Nomo hi awei sato irosiya su, nomo fofowei erasi a'i teriterowa. Etiri werese Owane Sitewi nomo ma'e auwei ne ariariyeye ape, etiri werese ape mo wisere pefine a'i tene! Serai pereye nowe eite se nomo fofowei erasi teritesiya su, nomo marepi owe ape tote ewitete. Ahowa, nomo Owane Sitewi lo marepi wisere a'i ape ne, nomo ma'e aunamiyei ape, nomo erasi a'i totenamitorowa. Fofowei etiri erasi a'i nomo teriteyei ape mo, etiri yahowa'i ne. ¹⁹ Etiri werese hi awei sahe, etiri werese ni'arawe sahe irosiya ape, Owane Sitewi lai ta'aneye. Lowe werese, marepi erasi a'i totenamisiya ape, Owane Sitewi lo nowe ariariyeye ape ne ninawesiya. Owane Sitewi lai etiri ape mo ma'e omo ipo pani werese ma'e irosiya ape mo, apou

au te'erowa. “Fene eimane pefine a'i werese ano siyere!” Serai etiri werese Owane Sitewi lai ta'aneye ape, lowe nowe ape ne ninawesiya. ²⁰ Etiri werese Owane Sitewi lai ta'aneye ape, le etiri ape mo wisere a'i heneraiyei ne toteye. Ahowa, lowe werese wisere a'i henerai ta'ama. Etiri werese ape mo marepi towafi lowe lo wisere a'i henerai ta'ame. Ahowa, aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi se lowe wisere a'i henerai ta'ama. Serai etiri werese ape mo Owane Sitewi lo nowe au ariariyeye ape ne ninawesiya. Sosu nowe ape se lowe werese wisere a'i henerairowa. [Stt 3:17-19] ²¹ Owane Sitewi lai etiri werese ape mo uwaseyei ne tote ta'ame. Ahowa, le etiri werese ape mo marepi wisere pefine a'i lo heneraiyei ne toteye. Apou aiwawe a'i eimane pefine werese lo marepi wisere fetane a'i wou ironamisiya.

²² Ane fene ma'e tame au te'esiya. Etiri ta nomo lai so'oruwe tenel! Etiri werese, Owane Sitewi lai ta'aneye ape, fofowei erasi a'i teritesiya, apou wou a'i menitani ta eimane ta auteiyei su, menitani ape fofowei erasi a'i teriteyei. Pereye nowe eite se, lowe fofowei erasi a'i teritenamisiya. Serai etiri werese ape mo Owane Sitewi lo nowe ape ne ninawesiya. ²³ Etiri werese omo pani werese sahe fofowei erasi ironamisiya. Sosu aiwawe a'i nomo werese marepi papu fofowei erasi a'i teritesiya. Serai nomo nowe ye'ewi ne ninawesiya. Nowe ye'ewi heneraiyei su, fofowei werese nomo lo po'uterowa. Owane Sitewi lai nomo ma'e peri ta te'e naneiye. Serai Owane Sitewi lai Hepene Wara'i a'i lo nomo ma'e eimawe arosai su, Hepene Wara'i a'i lo te'e naneiyei ape, tewi tutawe te'e naneiye ape, henerai. Serai nomo nowe ape ne ninawesiya. Nowe ape se nomo werese Owane Sitewi lo eimane pefine a'i su, nomo etiri werese le nomo ma'e au te'e naneiyei ape, anirowa. Sosu le tahe pa'are nomo lo

ete hene anirowa. [2 Ko 5:2-4] ²⁴ Nomo Owane Sitewi ne tote tawesiye su, Owane Sitewi nomo ma'e peri ta au te'e naneiye. Serai nomo te'e naneiyei pefine a'i heneraiyei ape, ninawesiya. Owane Sitewi lo te'e naneiyei ape pefine a'i henerai tepa'asiye su, piyene nomo yahowa'i ninawesiya awere? Lu taune werese etiri wisere a'i ereti lo se ani tepa'asiye su, lowe etiri wisere a'i ape mo, ninawerowata. ²⁵ Wanure! Owane Sitewi lo te'e naneiyei nomo ma'e au te'eye ape, nomo ma'e henerai se ta'ame. Serai nomo Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei ape eresene momotei a'i tei ninawenamisiya.

²⁶ Aiwawe a'i Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i le nomo ma'e au pati feraferenamisiya. Tahe pa'are marepi nomo lo kairefi se ta'ame. Serai nomo Owane Sitewi ma'e au te'eyei su, nomo piye peri werese so'oru ta'ama. Ahowa, Hepene Wara'i a'i lo Owane Sitewi Pefine ma'e nomo ne le ma'e au te'enamisiya. Nomo peri te'e tepa'asiye su, le marepi pefine a'i nomo lo Owane Sitewi ma'e au te'esiya.

²⁷ Owane Sitewi Pefine a'i lu taune werese lo marepi papu siye eti areiyesiya. Aiwawe a'i le Hepene Wara'i a'i lo, lo marepi so'oruwe tepa'asiye. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai Owane Sitewi lo marepi pefine se le ma'e lu taune werese lo ape ne au te'esiya. [Sng 139:1]

²⁸ Nomo peri ape so'oruwesiya tene! Lu taune werese Owane Sitewi Pefine a'i ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyesiya ape, le lai etiri werese au ani fareraiyerowawe, serai etiri werese a'i lowe ne wisere pefine a'i henerairowa. Lu taune ape mo Owane Sitewi lai ariariyeyewe, le ma'e ei aniye. Owane Sitewi lo marepi apou a'i totenamisiya. [Ef 1:11] ²⁹ Tu naifa weriyei weriyei Owane Sitewi etiri werese ta'aneye ape henerai ta'ama su, le lu taune werese le ariariyeye ape, so'oruwe tepa'asiye. Nowe ape se tu naifa weriyei Owane Sitewi lai apou toteye, "Lu taune

werese ano ariariye tepa'asiye ape, lowe meni eime ano wou a'i henerairowa.” Serai Jisas airu tutawe nomo lo henerairowa. Nomo werese pa'ise lo henerairowa. [Kl 1:18; Hi 1:6] ³⁰ Owane Sitewi lo marepi apou a'i totenamiteye, “Lu taune werese peri ano wanu umasinamirowa ape, lowe werese meni eimane wou a'i henerairowa. Sosu aiwawe a'i lu taune ape mo eimane ano wou henerairowa su, ane lowe ane ma'e aiyei ne ei aniyeye. Sosu lu taune werese, ane ei aniyeye ape, nihe ano se lu taune aseparo wara'i a'i henerairowa. Sosu lu taune werese nihe ano se aseparo wara'i a'i henerairowa ape, ane tahe pa'are, marepi lowe ma'e he'i a'i aurowa.”

Owe meni ta lai Owane Sitewi lo wawesiyeyei einamirowata.

³¹ Sosu a'i ape nomo piye peri fene ma'e au te'esiya aware? Owane Sitewi lai nomo mase ironamisiya su, lu taune tere'e ape mo nomo ma'e ai atuwata. [Sng 118:6] ³² Owane Sitewi Pefine a'i marepi apou totenamisiya. “Meni eime ano lowe ne fofowe erasi a'i teritere! Ane le ne fofowe erasi ape einamirowata.” Le meni eime topo lo nomo werese ne au temeniyeyei ne eimawe arosai. Serai le nomo ma'e etiri wisere tomu ne'ese a'i, sosu meni eime lo aiwawe a'i neri a'i aurowa. ³³ Lu taune Owane Sitewi ariariyeye ape, eiwerai lowe ma'e au fu te'eyei aware? Ahowa, owe meni ta lai lowe ma'e au fu te'erowata. Owane Sitewi a'i lai lu taune werese lo aseparo wara'i a'i au ta'ane henerairowa. [Ais 50:8-9] ³⁴ Eiwerai Owane Sitewi lo eimane werese ma'e apou te'erowa aware? “Fene yo seni luwaru a'i ironamisiya. Serai fene yehe omo ma'e fu ire.” Ahowa, owe lu taune tamo. Peri apou ape owe ape te'ere. Meni Krai Jisas lowe ne au temeniyeye. Aiwawe a'i Owane Sitewi lai le si tame ta'ane norohuwe sineye. Serai le a'i lai Owane Sitewi lo ereti eyate feni ma'e onunamisiya. Mi mi weryei weryei le nomo ne Owane Sitewi ma'e au ei towerinamisiya. ³⁵ Krai Jisas nomo

ne marepi erasi pefine a'i tote wawesiyenamisiya. Serai nomo le sahe natenamisiya. Eiwerai nomo Kraisi Jisas lo marepi tote wawesiyesiya ape, ani erau fiyarirowa awere? Ahowa, owe lu taune tamo Jisas mase tote nomo piye lu taune tamo lai ani lo natesiya ape erau fiyarirowata. Yo seni luwaru a'i ape mo lai nomo ani erau fiyarirowata. Fofowei erasi ape mo ani erau fiyarirowata. Lu tamo nomo ma'e au luwaruweyei su, lowe nomo ani erau fiyarirowata. Nomo lau erasi a'i teriteyei su, nomo ipari tahe ariye a'i su, lu tamo tahe nomo lo ipari mene'e se tewiyeyei ne toteyei su, tahe nomo lo ma'e me au se aineyei su, etiri werese ape mo Kraisi Jisas lo marepi tote wawesiyesiya ape, nomo ani erau fiyarirowata. ³⁶ Nomo lu feni no ironamisiya su, Owane Sitewi lo one towe sahe meni ta tu naifa weriyeyi apou leseye, Lu tamo nowe werese nomo au luwaruwenamisiya. Nowe ne'ese lowe nomo aine tera'eyei ne totesiya. Lu taune tomu ne'ese nomo ne apou totesiya,

“Nomo lu taune yahowa'i ne. Nomo fe sipsip wou a'i ne. Lowe nomo aine tera'eyei ne totenamisiya.” *Sng 44:22*

³⁷ Ahowa, lu taune ape mo nomo ma'e au luwaruweyei su, Kraisi lai nomo werese marepi erasi pefine a'i au atuatumamisiya. Serai etiri luwaru werese a'i lowe nomo ma'e au irowei ape, nomo etiri luwaru werese ape mo erasi pefine a'i ani fu ararosiya. ³⁸⁻³⁹ Ei Wanure! Etiri werese werese Owane Sitewi lo marepi erasi pefine a'i nomo ma'e ani erau fiyarisawirowata. Nomo temeniyeyei su, Owane Sitewi lai nomo ma'e marepi erasi pefine a'i lo au atuatu fiyarinamirowa. Nomo marepi hepene norohuwe irosiya ape, nomo aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyesiya ape sahe, ironamisiya. Owane Sitewi lo ipari wisere a'i, sosu aiwawe a'i Satan lo sepei luwaru

a'i, lowe werese Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyesiya ape, nomo ani erau fiyarirowata. Etiri werese pereye nowe eite se irosiya ape, etiri werese nowe me'iyehenerairowa ape, etiri werese ape mo Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyesiya ape, nomo ma'e totesiya ape, ani erau fiyarirowata. Kairefiyei apou ape Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyesiya ape, nomo ma'e totesiya ape, ani erau fiyarirowata. Etiri werese ni'arawe hire ma'e irosiya ape, etiri werese awei unahi irosiya ape, lowe aiwawe a'i Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyesiya ape, nomo ma'e totesiya ape, ani erau fiyarirowata. Aiwawe a'i etiri werese werese omo pani werese irosiya ape, Owane Sitewi lo marepi erasi pefine a'i nomo ma'e ani erau fiyarisawirowata. Nomo Meni Owane Jisas Krai ne tote tawesi umasinamisiya su, Owane Sitewi lo marepi tote wawesiyenamisiya ape, nomo mase mi mi pasi pasi weriyei ironamitorowa.

9

Pol lai Juda lo lu taune ne tote ewiteteye.

¹ Ane lai Owane Jisas Krai papu ironamisiya. Serai ane fene ma'e peri pefine a'i au te'esiya. Ane fene ma'e peri wawero au te'e se ta'ame. Marepi ano pefine a'i totesiya. Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai marepi toteyei werese ano so'oruwe tene! Le lu taune ma'e apou au te'e areiyesiya, “Pol lo peri werese wiyeme pefine a'i tene!” ² Peri pefine a'i apou wou a'i ne. Ane Juda lu taune werese ne marepi erasi a'i tote ewitesiya. Lowe tomu ne'ese lai Krai pefine me'iyeni ma'e atati arunamiteye. Serai ane marepi orese erasi a'i lowe ne teritesiya. ³ Ane a'i lai Juda lo lu tewi ne. Ane lowe ma'e au ferafereiyei ne totereme. Juda lo lu tewi ape mo Owane Sitewi lai lowe yehe omo ma'e ani fu arosawirowa. Serai ane Owane

Sitewi ma'e apou ei towerisiya, “Ne fara'u Kraisi ma'e nate tawesiyei ano ani eraure! Ne fara'u yaru ano ni'arawe hire sahe ani pamowere. Yaro ano lowe ma'e aurowa su, ane fara'u yehe omo ma'e eimawesawirowa. Sosu Juda lo lu tewi werese omo hire ma'e wirowa. Marepi ano wisereye nine'irowa. [Kis 32:32] ⁴ Lowe werese ya'ariyei meni Israel lo lu tewi a'i ne. Tu naifa weriyei Owane Sitewi lai lowe eimane pefine lo fa henerai ne ariariyeye. Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi wisere pefine a'i lo au atuatu areiyeteye. Le nowe ta'i ta'i tamo se marepi ta'i topo lo ape lowe ma'e au te'eye. Le yo peri pefine lo Moses leseye ape, lowe ma'e auwe. Le lowe ma'e apou au atuatu areiyeteye, “Fene Owane Sitewi lo wesi tutawe sahe ane ma'e au nine'i wisereyete. Le lowe ma'e peri te'e naneiyei tomu ne'ese au te'eye.” [Kis 9:4] ⁵ Juda lo lu taune ape mo, lowe iyape erasi ya'ariyei ma'e fai. Aiwawe a'i Owane Jisas Kraisi lu tewi ape ma'e fai. Kraisi lai lu taune werese lo Meni Owane Pefine a'i tene. Serai nomo Owane Sitewi Pefine ma'e weriyei weriyei au nine'i wisereyenamitorowa.

Owane Sitewi lai Juda lo lu taune ma'e yo seni lo au atuatuteye.

⁶ Ahowa, Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei pefine a'i lai lowe ma'e winetai ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi lo peri te'e naneiyei weriyei weriyei iro kairefiyenamitorowa. Israel lo lu tewi tamo, lowe ya'ariyei Israel pefine wou a'i henerai ta'ame. ⁷ Lu tewi tamo apou te'eye, “Nomo ya'ariyei Abraham lo lu tewi ma'e fai. Serai nomo Owane Sitewi lo eimane pefine wou henerai.” Owane Sitewi meni Abraham ma'e au te'e naneiyeye,

“Meni eime no ape, Aisak, a'i lai ya'ariyei lu tewi no henerairowa.” *Stt 21:12*

⁸ Abraham lo lu tewi fisa'i lo se henerai ape, lowe werese Owane Sitewi lo eimane pefine ta'ama. Ahowa, Owane Sitewi lu tewi tamo me'iyeni ma'e atati arunati.

Abraham lo lu tewi tamo, lowe Owane Sitewi lo te'e naneiyei ape umasinamiteye. Serai Abraham lo lu tewi ape lai Owane Sitewi lo eimane pefine henerairowa. Piyene awere? Peri te'e naneiyei ape, Owane Sitewi Abraham ma'e au te'eye ape, lowe te'e naneiyei ape, tote tawesiteye. [Ga 4:23] ⁹ Owane Sitewi lo te'e naneiyei ape Abraham ma'e apou au te'eye,

“Nowe ane ariariye ape se, ane si tame aiyerowa su, tani no, Sara, meni eime ta auteirowa.” *Stt 18:14*

¹⁰ Peri tere'e tamo apou te'esiya. Owane Sitewi lai marepi topo lo se meni ta au ariariyesiya. Nowe poweiye ta'i ta se menitani ta iyape, Rebeka, eimane hesi auteiye. Eimane hesi ape tai lowesi lo ta'i a'i iroteye. Meni ape lo iyape Aisak. Le ya'ariyei sitewi nomo lo ne. ¹¹⁻¹² Nowe ape se eimane hesi mai lo lire papu iroteye su, Owane Sitewi lai Rebeka ma'e apou eiye,

“Meni eime poto ate meni eime Pewe lo wiyawi tesi yahowa'i irorowa. Eimane to'uresi ape yo seni luwaru a'i iro ta'ame.”

Ahowa, Owane Sitewi lai peri ape Rebeka ma'e au te'eye su, le apou toteye. Ane a'i lai marepi topo ano fu umasirowa. Ane meni ta'i ariariyeye. Ane meni ape ariariyeye su, le yo seni wara'i a'i iro te ta'ame. Ahowa, ane marepi topo ano tote umasirowa. [Stt 25:23] ¹³ Tu naifa weriyei meni ta Owane Sitewi lo one towe sahe eimane hesi ape ne apou leseye,

“Ane meni Jekop ne marepi erasi a'i tote wawesiye-namisiya. Ahowa, ane meni Iso le ma'e ai marepi totenamisiya.” *Mal 1:2-3*

¹⁴ Piye nomo te'esiya awere? Owane Sitewi meni Jakop ariariyeye. Sosu le meni Iso me'iyeni ma'e atati arunati. Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i irowe awere? Piyete! Opiyai! Owane Sitewi lai wiyeme pefine a'i ne. ¹⁵ Owane Sitewi lai meni Moses ma'e apou eiye,

“Ane marepi topo ano tote umasirowa. Meni ta ane ariariyeye ape, ane le ma'e au ferafereirowa. Meni tere'e ta, ane le me'iyeni ma'e atati tei awera'iyenatirowa. Sosu ane meni tere'e ta siyeyei su, ane le ne ewiterowa. Meni tere'e ape ane fara'u tote i'anerowa.” *Kis 33:19*

¹⁶ Serai Owane Sitewi lai marepi topo lo tote umasirowa. Le meni ta au ferafereiyei ne ariariyerowa. Meni ta apou toteyei su, “Marepi ano aseyaro wara'i a'i ne. Owane Sitewi ane ne au ferafereite.” Ahowa, Owane Sitewi lai marepi topo lo meni ape ne umasirowa. Aiwawe a'i meni ta apou toteyei su, ane yo seni wisere wara'i a'i irona-miteye. Serai Owane Sitewi lai ane ne ferafereirowa.” Ahowa, Owane Sitewi lai marepi topo lo meni ape ne umasirowa. Owane Sitewi lai marepi topo lo a'i tote eti umasirowa. *[Ef 2:8]* ¹⁷ Ane fene ma'e peri tere'e ta au te'esiya. Tu naifa weriyei Owane Sitewi lo one towe sahe Owane Sitewi lai meni Isip lo owane tutawe lo meni owane pefine a'i ma'e apou eiye, “Ane ne awei lo meni owane pefine a'i fa heneraiyeyi ne ariariyeye. Ne awei lo meni owane heneraiyeyi su, ane etiri luwaru a'i tamo ne ma'e irowei. Etiri ape mo henerairowa su, ane lu taune werese ma'e kairefi erasi pefine a'i ano au atuatu areiyerowa. Lu taune werese omo werese sahe kairefi ano wanurowa su, lowe iyape ano omo werese werese ma'e au te'e areiye fiyarirowa.” *[Kis 9:16]* ¹⁸ Owane Sitewi lai meni ta au ferafereirowa su, le meni ape ne au ferafereirowa. Aiwawe a'i le meni ta marepi tote kairefiyeyei ne irowei su, le meni

ape marepi kairefi irorowa. ¹⁹ Meni ta, fene mase irosiya ape, ane ma'e apou ei toweriyei, "Owane Sitewi lai etiri werese lu taune werese irowei ape au irosiya su, le piyene yo seni luwaru a'i nomo lo au hese ereisiya awere? Eiwerai marepi lo ma'e fara'u ai atu tiyatirowa awere? Owe meni ta lai marepi lo ai aturowata." ²⁰ Ne peri ape owe ape ei towerire. Ne awei lo meni tene! Ne awei lo marepi wou totenamisiya. Lu taune werese Owane Sitewi Pefine a'i ne eiwerou ei towerirowata. Wanure! Owane Sitewi lai nomo werese au ta'aneye. Serai nomo le ma'e apou owe ape ei towerire, "Ne ane apou ape piyene ta'aneye awere?" [*Ais 29:16; 45:9*] ²¹ Meni ta pa'are peperi awe ta'aneyei ne toteyei su, le eiwerou ta'aneyei awere? Le awei peperi se wapo a'i aniyewe, pa'are awe erasi a'i fara'u ta'anerowa. Le awei peperi tere'e ta aniyewe, le sa'i aitaiyei pa'are ta peperi se ta'anerowa. Aiwawe a'i le fara'u pa'are awe peperi tere'e mawiyei itu leseyei erasi se ta'ane anirowa. Apou aiwawe a'i Owane Sitewi fara'u marepi topo lo se umasirowawe, lu taune ma'e eiwerou irorowa. [*Jer 18:6*] ²² Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i ironamisiya su, le fara'u marepi topo lo tote umasinamisiya. Sosu Owane Sitewi lai marepi topo lo se ai marepi lu taune ma'e au atuaturowa su, sosu lowe ma'e kairefi erasi a'i lo au atuaturowa su, le lai lu taune werese ne marepi eresene momotei erasi a'i ninaweteye. Lu taune ape mo le ma'e ai marepi heneraiyei ne irowe ape, lowe temeniye po'uteyei ne au ta'uweye. ²³ Lu taune ape mo, Owane Sitewi lai ai marepi iroteye ape, le nowe pitase a'i onu ninawesiya. Piyene awere? Lu taune ape mo ma'e, Owane Sitewi lowe ma'e au ferafereiyeye ape le lowe ma'e wisere erasi a'i topo lo au atuatuwei ne totesiya. Tu naifa weriyei le lai lu taune ape mo wisere erasi a'i lo au atuatuwei ne ta'uwe naneiteye. ²⁴ Owane Sitewi lai nomo ta'i ta'i tamo te'e ariariyeye Le Juda lo lu tewi

tamo te'e ariariyeye. Aiwawe a'i le lu tewi tere'e tamo te'e ariariyeye. Nomo lu taune ape mo ne. ²⁵ Tu naifa weriyei Owane Sitewi meni Hosea ma'e apou eiye. Sosu le peri lo apou leseye.

“Ane fene ma'e apou au te'erowa. Lu tewi tere'e ape mo lowe iyape ano umasi ta'ame ape, ane lowe ei anirawawe, serai lowe lu feni pefine a'i ano henerairowa. Lu tewi ape mo, ane marepi erasi a'i tote wawesiye ta'ame ape, ane lowe ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamitorowa.” *Hos 2:23*

²⁶ Sosu lu tewi tere'e ma'e apou te'eye,

“Fene lu tewi pefine a'i nomo lo ta'ama. Ahowa, nowe me'iyeye su, Owane Sitewi lai lowe ma'e eiye, 'Ane Owane Sitewi Pefine a'i mi mi pasi pasi ironamitorowa. Fene eimane pefine a'i ano henerirowa.’” *Hos 1:10*

²⁷ Sosu meni Aisaia lai Israel lo lu tewi ape ne apou uteye, “Fene lu taune tomu ne'ese irosiya. Fene sa'i eneri aiwawe a'i ne. Ahowa, ane fene lu taune tewi oso po'o a'i yo seni luwaru a'i lowe lo au sasari pamowerowa, marepi hepene he'i a'i aurowa.

²⁸ Ei, Owane Sitewi Pefine a'i le a'i lai lu taune omo werese ma'e iroteye ape mo, le witane a'i lowe werese au hese ereirowawe, lowe ma'e fofowei erasi pefine a'i aurowa.” *Ais 10:22-23*

²⁹ Meni Aisaia peri tere'e apou te'eye,

“Owane Sitewi lai ai lu tomu ne'ese lo hi awei ma'e eimawe arosairowa. Lowe ya'ariyei lu tewi tomu ne'ese nomo lo aine tera'e ererowa. Ahowa, le ya'ariyei tewi oso po'o a'i ma'e au ferafereirowa. Serai lu tewi ta'i ta'i a'i norohuwe iroteye. Owane Sitewi lo ai lu tomu ne'ese a'i ya'ariyei werese werese nomo lo aine tera'ereme su, sosu lu tewi nomo lo po'utereme, nomo omo Sodom, omo Gomora lo

lu taune aiwawe a'i ne. Owane Sitewi lai tu naifa weriyei omo weniyei hesi ape ma'e yehe eimawe arosaiyewe, lu taune werese ti sero'o po'uteye.”
Ais 1:9

Israel lo lu taune Owane Sitewi ne arisinamiteye.

³⁰ Peri eti lo ape piye te'esiya awere? Peri lo eti ape apou te'esiya. Lu tewi tere'e ape mo Moses lo yo peri umasi ta'ame ape, lowe Owane Sitewi lo nihe se lu taune asevaro a'i heneraiyei ne toteteye. Ahowa, lowe Kraisi ne tote tawesinamiteye su, Owane Sitewi lai lowe asevaro wara'i a'i au ta'ane. ³¹ Ahowa, Israel lo lu tewi ape lowe Moses lo yo peri werese umasiyei ne toteteye. Lowe apou toteye, “Nomo Moses lo yo peri werese umasinamiyei su, sosu nomo Owane Sitewi lo nihe se asevaro wara'i a'i henerairowa.” Ahowa, lowe asevaro wara'i a'i henerairowata. Marepi lowe lo meremereye a'i ne. ³² Lowe Moses lo yo peri werese umasiyei ne toteteye su, lowe apou toteye, Owane Sitewi lo nihe se nomo wara'i a'i henerai. Ahowa, serai lowe Owane Sitewi ne tote tawesi te ta'ame. Sosu Owane Sitewi lo nihe se lowe yo seni luwaru a'i ironamiteye. Owane Sitewi lai tapiye pefine a'i, yo mai lowe lo uweisiya ape, ma'e fuwe. Tapiye pefine ape Jisas wou a'i ne. Lowe Jisas ne tote tawesi ta'ame su, lu tewi ape mo lowe tapiye ape lowe lowe lo tapiye ape sahe atu tipateriteyewe, winetai ereteye. [*Ais 8:14*] ³³ Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye,

“Ane tapiye ta omo Saion sahe au fuwe. Lu taune tomu ne'ese tapiye ape sahe lowe lowe lo tewiyeyewe, winetai erenamisiya. Tapiye ape lai lu taune ape mo atu tipaterisiyawe, winetai eresiya. Sosu aiwawe a'i lu taune tamo tapiye ape ne tote

tawesi umasinamitorowa su, lowe marepi neritaseyerowata.” *Ais*
28:16

10

Israel lo lu tewi Krai ne me'iyeni ma'e atati arunati.

¹ Kaiyemo, etiri tutawe marepi ano totenamisiya ape apou a'i ne. Juda lo lu taune werese Owane Sitewi ma'e si fa aiye ne. Serai lowe Owane Sitewi lo nihe se yo seni lowe lo asevaro wara'i a'i fa henerai ne. Ane Owane Sitewi ma'e etiri ape ne au te'e ei towerinamisiya. ² Ane lowe ne peri ta apou au te'esiya, “Lowe Owane Sitewi Pefine a'i lo wiyawi werese au ta'ane tohoteye. Ahowa, marepi lowe lo Owane Sitewi ne tote ha'atinatiteye.” ³ Owane Sitewi lai yo ta'i a'i ariariyeye. Serai lu taune werese nihe lo se lu taune asevaro wara'i a'i henerairowa. Juda lo lu tewi ape yo ape mo so'oru ta'ama. Serai lowe Owane Sitewi lo nihe se lu taune asevaro wara'i a'i heneraiyei ne toteye su, lowe marepi towafi lowe lo umasinamiteye. Lowe Owane Sitewi lo yo seni pefine a'i me'iyeni ma'e atati aruwewe, Owane Sitewi lo yo seni wara'i a'i awera'iyenati. Sosu lowe werese Owane Sitewi lo nihe se yo seni luwaru a'i ironamiteye. ⁴ Meni ape, Owane Sitewi lai hi awei ma'e eimawe arosai ape, le Moses lo yo peri po'utenamiye. Serai lu taune werese meni ape ne tote tawesiyei su, lowe Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i ironamitorowa.

⁵ Tu naifa weriyei Moses yo seni asevaro a'i ne, apou leseye, “Fene Owane Sitewi lo yo peri tote umasiyei su, fene yo seni asevaro heneraiyei. Serai le apou leseye, 'Owane Sitewi lo yo peri ane fene ma'e auwe ape, fene yo peri ape umasiyei su, fene marepi hepene he'i a'i weriyei weriyei ironamitorowa. Owane Sitewi lo yo peri ape fene ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa.’ ” [Wkp 18:5] ⁶ Ahowa,

Owane Sitewi lai one towe sahe peri ta apou lesesiya, “Fene Owane Sitewi ne tote tawesiyei su, Owane Sitewi lo nihe se fene lu taune asevaro wara'i ironamitorowa. Serai fene marepi fene lo sahe apou owe ape totere, ‘Eiwerai Owane Sitewi lo omo hire ma'e wiyei awere?’ ”* [Lo 30:12] ⁷ Sosu aiwawe a'i fene apou owe ape te'ere. “Eiwerai fisiye yo papu hi itorirowa awere?” Peri eti lo ape apou a'i ne. “Eiwerai fisiye yo papu itorirowa awere? Eiwerai meni Krai si ta'ane norohuwe sinerowawe, hene wirairowa awere?” [Lo 30:13] ⁸ Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye,

“Owane Sitewi lo peri pefine a'i fene ma'e atahe a'i ironamisiya. Peri pefine ape ahi fene lo papu irosiya. Aiwawe a'i Owane Sitewi lo peri pefine a'i marepi fene lo papu ironamisiya.” *Lo 30:14*

Owane Sitewi lo peri pefine a'i ape ne nomo fene ma'e au te'e areiyenamisiya. Owane Sitewi lo peri pefine ape apou ape lu taune werese Krai ne tote tawesinamisiya. ⁹ Nomo peri pefine a'i apou au te'esiya, “Fene peri ahi fene lo se apou te'esiya su, 'Meni Jisas, le meni owane pefine ano ne.’” Sosu aiwawe a'i fene marepi fene lo papu apou tote tawesinamisiya su, “Owane Sitewi lai meni Jisas, temeniyeye ape, si tame ta'ane norohuwe sineye.” Serai fene marepi hepene he'i a'i weryei weryei ironamitorowa. ¹⁰ Nomo le ne marepi papu tote tawesisiya. Serai Owane Sitewi lo nihe se nomo lu taune asevaro wara'i a'i ironamitorowa. Sosu nomo peri ahi nomo lo se apou te'eyei su, “Nomo meni owane Jisas ne tote tawesinamisiya.” Serai Owane Sitewi lo ferafereiyei nomo ma'e ironamirowawe, nomo marepi hepene he'i a'i

---

* 10:6: 6 Peri eti lo apou a'i ne, “Eiwerai meni Krai omo hire ma'e hene aiserirowa awere? Eiwerai le hi awei ma'e hene itorairowa awere?”

weriyei weriyei ironamitorowa. ¹¹ Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye.

“Lu taune werese meni ape ne tote tawesi umasinamirowa su, lowe marepi orese a'i teriterowata.” *Ais 28:16*

¹² Peri ape Owane Sitewi nomo ma'e au te'eye ape apou te'esiya, “Lu taune werese.” Peri ape wiyeme a'i tene! Le Juda lo lu taune ma'e au te'e areiyeye. Sosu aiwawe a'i le lu tewi tere'e tere'e ma'e au te'esiya. Meni Owane Pefine a'i ape, le lu taune werese lo Meni Owane Pefine a'i tene! Lu taune werese le ne tote tawesi umasinamisiya ape, le lowe ma'e etiri tomu ne'ese wisere a'i aurowa. [*Ap 15:9*]

¹³ Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye,

“Lu taune werese lai Meni Owane Pefine a'i ma'e fer-afereiyei lo ne te'e towerirowa su, Owane Sitewi lai lowe ma'e au feraferirowawe, sosu marepi hepene he'i a'i weriyei weriyei aurowa.” *Jol 2:32*

¹⁴ Meni ta Kraisi ne marepi tote tawesi ta'ame ape, le piyene Owane Sitewi ma'e feraferiyei ne ei towerisiya aware? Le Owane Sitewi lo peri wanu ta'ame su, sosu le Kraisi ne wanu tote tawesirowata. Aiwawe a'i meni ta Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari areiye ta'ame su, sosu lu taune werese Owane Sitewi lo peri wanu umasirowata.

¹⁵ Meni ta Owane Sitewi lo peri au te'e areiye fiyarirowa su, Owane Sitewi lai meni ape peri pefine a'i lo fa au te'e areiye ne eimawerowa. Wanure! Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye,

“Meni ape lai Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i au te'e fiyariisiya ape, meni ape meni wisere a'i tene!” *Ais 52:7*

¹⁶ Ahowa, Juda lo lu taune tomu ne'ese lowe Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i ape wanu tote tawesi ta'ame. Meni ape Aisaia Owane Sitewi lo one towe sahe apou leseye, “Meni Owane Pefine, peri no ape ne, eiwerai wanu tote tawesi umasiteye aware?” [*Ais 53:1*]

¹⁷ Serai nomo Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i ape wanurowa su, nomo fara'u Owane Sitewi ne tote tawesi umasirowa. Sosu meni ta Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i au te'e fiyarirowa su, lu taune Kraisi ne peri wanu areiyerowa. ¹⁸ Ahowa, ane fene ma'e ei towerisiya. Israel lo lu taune werese lowe Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i wanu aniteye awere? Ei. Lowe werese Owane Sitewi lo peri wanu tepa'asiye. Owane Sitewi lo one towe sahe apou te'esiya.

“Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i lu taune werese ma'e au te'e areiye fiyariteye. Lowe Owane Sitewi lo peri werese omo omo werese ma'e au te'e areiye fiyariteye.” *Sng 19:4*

¹⁹ Ane fene ma'e peri tere'e ei towerisiya. Israel lo lu taune werese lowe Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i wanu so'oruwe awere? Ei. Lowe Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i wanu so'oruwe tepa'asiye. Peri tutawe wanure. Moses Owane Sitewi lo peri apou te'eye,

“Ane peri ano lu tewi tere'e iyape ta'ame ape mo ma'e aurowa. Serai etiri fene siyerowa ape, fene marepi luwaru a'i teriterowa. Aiwawe a'i ane lu tewi tere'e so'oruwe yahowa'i ta'ame ape mo ma'e, peri ano aurowa. Serai fene lowe siyerowa su, fene ai marepi erasi a'i toterowa.” *Lo 32:21*

²⁰ Nowe me'iyee su, meni Aisaia marepi kairefi a'i se lu tewi tere'e ne apou au te'eye,

“Owane Sitewi apou eiye, 'Lu taune ape mo ane siye nehi ta'ame ape, lowe ane siye areiyeye. Lu taune tamo ane te'e ne te'e toweri ta'ame ape, ane lowe ma'e yaru amerame a'i henerai.' ” *Ais 65:1*

²¹ Ahowa, meni Aisaia Owane Sitewi lo peri Israel lo lu tewi ape ne apou leseye.

“Fene peri ano arisinamiteye.

Sosu marepi fene lo luwaru kairefi a'i iroteye. Mi mi weriyei, ane fene ne ninawenamiteye. Ahowa, fene werese ane me'iyeni ma'e atati arunatinamiteye.” *Ais*
65:2

11

Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e au feraferesiya.

¹ Serai ane fene ma'e peri ta ei towerisiya. Owane Sitewi pefine a'i lai Israel lo lu tewi ape mo lo me'iyeni ma'e atati aruwe awere? Ahowa, ane a'i lai Israel lo lu tewi ma'e fai. Ane ya'ariyei sitewi Abraham lo lu tewi ma'e fai. Niyene ano iyape Benjamin. Ane lu tewi niyene ape ma'e fai. Sosu Owane Sitewi lai ane me'iyeni ma'e atati arunati ta'ame. [1 Sml 12:22; Sng 94:14; Fl 3:5] ² Tu naifa weriyei Israel lo lu tewi henerai ta'ama su, Owane Sitewi lai lowe werese lu feni lo heneriyei ne ariariyeye. Aiwawe a'i Owane Sitewi lai lu feni lo arunati ta'ame. Fene Owane Sitewi lo peri wanu so'oruwe tepa'asiye. Owane Sitewi lo one towe sahe meni Elaija ne te'eye. Le Owane Sitewi ma'e Israel lo lu taune ne apou ei toweriye, “Owane Sitewi, Israel lo lu tewi no lowe lai peri no arisinamisiya. Serai ne yo seni luwaru a'i lowe lo au hese ereire.” Israel lo lu tewi werese meni Elaija ma'e ai marepi toteteye. Serai meni Elaija apou eiye, ³ “Meni Owane, lowe lu werese peri no au te'e areiyeteye ape aine tera'e ereteye. Lowe tapiye wari yaru fe sipsip ne ma'e au heseteye ape, aine tapeti fiyarisawi. Ane a'i lai peri no au te'e siye meni ta'i a'i norohuwe a'i se irosiya. Wanure! Lowe ane aiwawe a'i aine tera'eyei ne totesiya.” [2 Kin 19:10,14] ⁴ Ahowa, Owane Sitewi piye peri ta itiya'u eiye awere? Owane Sitewi le ma'e apou eiye, “Ahowa, ne ta'i a'i ta'ame. Ane Israel lo lu taune tomu ne'ese a'i (7,000) awei sahe au feraferesiya. Lowe god wawero ta iyape Bal ma'e lowe uporo ape'i onu se ta'ame.”

[1 Kin 19:18] ⁵ Nowe pereye eite se aiwawe a'i ne. Owane Sitewi lai lu taune tewi ta'i ta'i a'i ape mo ne ariariye ferafereisiya. ⁶ Serai Owane Sitewi lu taune tewi ape mo ariariye ferafereiyeye su, le lowe ma'e marepi hepene he'i a'i weriyei weriyei iroteyei ape, neri a'i aurowa. Lowe marepi towafi lowe lo apou totesiya su, "Nomo wiyawi tomu ne'ese wisere a'i ta'areteyei su, serai nomo Owane Sitewi lo nihe se lu taune wara'i a'i henerairowa. Lowe wiyawi tamo ta'areteyei su, serai marepi hepene he'i a'i Owane Sitewi lowe ma'e auwei ape, neri a'i aurowata. [Ga 3:18]

⁷ Serai Owane Sitewi lai piye ta irowe awere? Wanure! Israel lo lu taune werese Moses lo yo peri umasiyei ne toteteye. Lowe Owane Sitewi lo nihe se marepi wara'i a'i heneraiyei ne toteteye. Ahowa, lowe yo areareyei a'i umasinamiteye. Lowe Owane Sitewi lo nihe se wara'i a'i henerai ta'ama. Owane Sitewi lai lu taune ta'i ta'i a'i Israel lo lu tewi ma'e fai ape, ariariyeye. Lowe a'i lai Owane Sitewi lo nihe se wara'i a'i iroteye. Israel lo lu taune tere'e werese ne Owane Sitewi ariariye ta'ame ape, Owane Sitewi lai marepi kairefi luwaru a'i lowe lo ma'e au iroteye. Serai lowe Owane Sitewi lo peri werese wanu arisinamiteye. ⁸ Owane Sitewi lo one towe sahe apou te'e areiyeye,

"Owane Sitewi lai lowe ma'e marepi au ta'ane mere-mereyeye. Serai lowe Owane Sitewi lo peri pefine a'i lo sitewi siye so'oruwewata. Owane Sitewi lai nihe lowe lo au ani niso'uwe tawesiye. Serai lowe Owane Sitewi lo etiri wisere a'i siyerowata. Aiwawe a'i Owane Sitewi lai apaniye lowe lo au ta'ane wiyapuwe tawesiye. Serai lowe Owane Sitewi lo peri wanuwata. Nowe pereye eite se lu tewi ape mo aiwawe a'i irosiya." *Lo 29:4; Ais 29:10*

⁹ Ya'ariyei meni owane Devit apou te'e leseye,
 “Lu tewi ape mo ta'uwe hereiyei lowe lo au ta'ane
 irowei su, ta'uwe hereiyei ape fe la'inau wou a'i
 ne. Ta'uwe hereiyei ape lowe werese ma'e au
 luwaruwerowa. Ta'uwe hereiyei lowe lo lai lowe
 ma'e yo seni luwaru a'i irowei ne henetirowa.
 Serai Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lowe lo au
 hese ereirowawe, lowe ma'e fofowei erasi aurowa.
Sng 69:22

¹⁰ “Owane Sitewi lai nihe lowe lo au ani niso'uwe tawe-
 sirowa. Serai lowe Owane Sitewi lo marepi wisere
 a'i siyerowata. Le lowe wiyawi lu taune yahowa'i
 heneraiyei ne irorowa. Serai lowe me'iyeni lowe
 lo sahe fofowei erasi teriterowawe, lowe weriyei
 weriyei aiwawe a'i ironamitorowa.” *Sng 69:23*

*Owane Sitewi lai lu tewi tere'e Jisas ma'e au nate tawe-
 sirowa.*

¹¹ Serai ane fene ma'e apou ei towerisiya, “Israel lo
 lu tewi ape mo Owane Sitewi lo nihe se winetaiye su,
 Owane Sitewi lai lu tewi ape mo aine tapo po'uteye awere?
 Piyete! Lowe Owane Sitewi lo nihe se winetaiye su,
 Owane Sitewi lai lu tewi tere'e werese peri lo au te'eye.
 Serai lu tewi tere'e ape mo Owane Sitewi lo peri wanuwe
 su, Owane Sitewi lowe ma'e au feraferiye. Sosu lowe
 marepi hepene norohuwe a'i mi mi pasi pasi weriyei
 ironamitorowa. Owane Sitewi lai wiyawi ape ta'aneye
 su, le Israel lo lu tewi werese etiri werese, Owane Sitewi
 lu tewi tere'e auwe ape, siyeyei ne iroteye. [Ap 13:46]

¹² Serai Israel lo lu tewi werese Owane Sitewi me'iyeni
 ma'e atati aruwe su, Owane Sitewi lai lu taune omo werese
 sahe marepi wisere a'i lo auteye. Etiri wisere werese
 a'i Israel lo lu tewi awera'iyenati ape, Owane Sitewi lai
 etiri wisere ape mo lo lu tewi tere'e ma'e auwe. Serai

Israel lo lu tewi werese Owane Sitewi ma'e si tame tote umasiyei su, le lowe werese ma'e etiri wisere erasi a'i aurowa. ¹³ Sosu a'i ape lu taune lu tewi tere'e ma'e fai ape, ane fene ma'e apou te'esiya. Owane Sitewi lai ane lu tewi tere'e ma'e eimawesawiyeyi ne ariariyeye. Serai Owane Sitewi lo wiyawi ane ma'e auwe ape, wiyawi ape erasi a'i ta'anerowa. ¹⁴ Ane marepi apou totesiya, ane lu tewi tere'e ma'e wiyawi ta'aneyeyi su, Israel lo lu tewi lai etiri werese, Owane Sitewi lu tewi tere'e ma'e auwe ape, siye wisereyerai. Lowe apou toteyeyi. Piyene le lu tewi tere'e ma'e wiyawi ape ta'anesiya awere? Le nomo sahe wiyawi ape au ta'anete.” Israel lo lu tewi ape marepi aiwawe a'i toteyeyi su, lu taune tewi a'i Krai ne tote tawesi umasirowa. Serai Owane Sitewi lowe ma'e ferafereiwawawe, marepi hepene he'i a'i aurowa. ¹⁵ Owane Sitewi lai Israel lo lu tewi me'iyeni ma'e atati aruwe. Sosu Owane Sitewi lowe me'iyeni ma'e atati aruwe su, le lu tewi tere'e tere'e kaiyemo pefine a'i heneraiyeyi ne irowe. Serai Israel lo lu tewi Krai ne tote tawesiyeyi su, Owane Sitewi lowe si tame ta'ane norohuwe sinerowawe, marepi hepene he'i a'i weryeyi weryeyi aurowa. ¹⁶ Fene ene nau tewi a'i Owane Sitewi ma'e au hese ereiyeyi su, fene nau aseparo a'i wahu papu aro fuwei. Ene towei su, ene nau werese aiwawe a'i aseparo a'i henerairowa. Aiwawe a'i me napi aseparo wara'i a'i iroteye su, me nei werese aiwawe a'i aseparo wara'i a'i iroteye.

¹⁷ Sosu Owane Sitewi lai me oliv nei feni tamo ani towesi ani ereye. Sosu ipo me oliv lo nei lapu sahe nate tawesiyeyi su, ipo me oliv nei me oliv pefine lo fito tore anirowa. Serai me nei he'i ape kairefi a'i ironamirowa. Lu tewi tere'e fene ipo me oliv nei wou a'i ne. Fene Owane Sitewi Pefine sahe nateri su, fene Owane Sitewi lo wisereyeyeyi erasi aniye. [Ef 2:11-19] ¹⁸ Serai me nei ape mo Owane Sitewi lai aine tou ani erateye ape, fene lowe ma'e owe ape

te'e narute. Fene lowe ne te'e naruwei su, fene marepi ape totere. Fene hepene norohuwe ape, Owane Sitewi ma'e aurowata. Ahowa, Owane Sitewi lai hepene norohuwe a'i fene ma'e aunamisiya. Serai fene Israel lo lu tewi ape mo ma'e owe ape te'e narute. ¹⁹ Fene peri ta apou te'eteje, "Owane Sitewi lai Israel lo lu tewi tamo aine tou sasarisawi. Sosu nomo Owane Sitewi sahe nate tawesirai." ²⁰ Ei. Peri ape wiyeme pefine a'i ne. Juda lo lu tewi ape, lowe Owane Sitewi ne tote tawesi ta'ame. Lowe Owane Sitewi me'iyeni ma'e atati aruwe. Serai Owane Sitewi lai lowe aine tou sasinamiye. Ahowa, fene le ne tote tawesinamisiya. Fene marepi luwaru a'i lowe owe ape totete. Serai fene atoweije erasi Owane Sitewi ne a'i ma'e atoweiyete. ²¹ Ei. Le lu tewi pefine lo ape aine toresi ereye su, le fene aiwawe a'i fara'u aine tou sasarisawirowa. Fene Owane Sitewi ne tote tawesi ta'ame su, le fara'u a'i fene ani sasarisawirowa.

²² Owane Sitewi ate yo seni hesi a'i irosiya. Yo seni ta marepi wisere a'i lu taune ma'e au ferafereirowa. Yo seni tere'e ta marepi kairefi a'i lu taune ma'e winetai ape henerairowa. Israel lo lu taune winetai su, Owane Sitewi lai witane a'i yo seni luwaru a'i lowe lo ape au hese ereiye. Aiwawe a'i lu tewi tere'e, fene le ne tote tawesinamiye su, Owane Sitewi lai fene ma'e au ferafereiye. Ahowa, fene ferafereiyei lo ani ta'ame su, Owane Sitewi lai fene aine tou eraterowa. [Jo 15:2,4] ²³ Sosu Juda lo lu taune Owane Sitewi ma'e si tame aiyerowawe, Owane Sitewi ne si tame tote tawesinamiyei su, Owane Sitewi lai lowe ma'e si tame au ferafereirowa. Owane Sitewi lai lowe yaru towafi lowe lo tu iroteye ape sahe, si tame nate tawesirairowa. ²⁴ Fene so'oruwesiye tene! Fene tu naifa ipo me oliv wou iroteye. Owane Sitewi lai fene aine touwewe, me wisere a'i lo lapu sahe si nate tawesiyei su, yo seni ape lu taune, yo seni ape le irowe ape, tote ta'ame. Ahowa, Owane Sitewi lai

fene le mase nate tawesiyei su, fene marepi hepene he'i a'i anirowa. Israel lo lu tewi, lowe me wisere a'i lo nei wou a'i tene. Serai Owane Sitewi lai lowe me wisere a'i sahe si tame nate tawesirowa su, lowe kairefi a'i teinamirowa.

Owane Sitewi lai Israel lo lu taune werese au ferafereirowa.

²⁵ Kaiyemo mo lu feni ano, Owane Sitewi lo peri pefine a'i fareyareteye ape, ane fene ma'e au te'e areiyesiya. Fene wanure! Fene peri pefine a'i ape apou toteyei su, “Nomo peri pefine ape mo so'oruwesiya tene!” Fene apou owe ape totete! Fene Owane Sitewi lo peri werese ape so'oru ta'ama. Owane Sitewi lo peri pefine a'i apou te'esiya, Israel lo lu tewi tamo lowe marepi kairefi luwaru a'i totenamisiya. Serai mo'o Owane Sitewi lai lu tewi tere'e werese, le ariariyeye ape, le mase nate tawesi tepa'asiyeyi su, sosu Israel lo lu tewi ape mo Owane Sitewi ma'e si tame aiyerowa. ²⁶ Serai Israel lo lu tewi werese lai Owane Sitewi ma'e si tame aiyerowawe, le mase nate tawesirowa su, Owane Sitewi lai lowe werese ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Owane Sitewi lo peri pefine a'i one towe sahe apou leseye,

“Meni ape Owane Sitewi lai hi awei ma'e au ferafereiyeyi ne eimawe arosaiyeyi ape, le omo Jerusalem ma'e fai. Lu tewi ape mo le ma'e aiyerowa su, le ya'ariyeyi meni Jekop lo lu tewi werese le me'iyeni ma'e atati arunatiyeyi lowe lo ape au sasari arosawirowa.

²⁷ Ane tu naifa weriyeyi lu tewi ape mo peri ta au te'e naneiye. Serai ane yo seni luwaru a'i lowe lo au ani sasarisawirowa su, te'e naneiyei ape wiyeme a'i henerairowa.” *Ais 59:20-21*

²⁸ Israel lo lu tewi werese ape mo, lowe Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i me'iyeni ma'e atati arunamiteye. Serai lowe Owane Sitewi lo airame lu ironamiteye. Israel lo lu tewi Owane Sitewi lo airame lu iroteye su,

Owane Sitewi lai lu tewi ape mo me'iyeni ma'e atati aruwewe, fene ma'e au ferafereiyeye. Wanure! Israel lo lu tewi ape mo Owane Sitewi lai ariariyeye ape, le lowe ne marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya. Tu naifa weriyei le ya'ariyeyi ape mo lowe lo ma'e peri ta au te'e naneiyeye. Serai le peri ta au te'e naneiyeyi su, le lai peri ape au ta'anerowa. ²⁹ Tu naifa weriyeyi Owane Sitewi lai Israel lo lu tewi ape mo ariariyeye. Le lowe ma'e etiri tomu ne'ese auteyeye. Serai le lowe ne marepi topo lo atati toterowata. ³⁰ Fene aiwawe a'i. Tu naifa fene Owane Sitewi lo peri me'iyeni ma'e atati arunati. Ahowa, Israel lo lu tewi ape Owane Sitewi lo peri arisinamiteyeye su, Owane Sitewi fene ma'e au ferafereinamiteyeye. ³¹ Serai Israel lo lu tewi ape lai Owane Sitewi lo peri arisinamisiya. Nowe me'iyeye su, lowe Owane Sitewi lo ferafereiyeyi, le fene ma'e auwe ape, siyerowa su, lowe Owane Sitewi ma'e si tame atati aiyerowa. Sosu Owane Sitewi lai lowe ma'e au ferafereirowa. ³² Lu taune werese omo pani werese sahe iroteyeye ape mo, lowe Owane Sitewi lo peri arisinamiteyeye. Sosu Owane Sitewi lai lowe werese yo seni luwaru a'i ironamiteyeye ape, arunamiteyeye. Serai lowe yo seni luwaru a'i ironamiteyeye su, Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e fara'u au ferafereirowa.

Fene Owane Sitewi ma'e peri au te'e wisereyeye nine'ite.

³³ Ei, Owane Sitewi lo etiri werese ne, etiri ape mo erasi pefine a'i tene! Owane Sitewi lo marepi wisere a'i po'uterowata. Owane Sitewi lai etiri werese werese siye so'oruwe tepa'asiye. Lu taune werese lai Owane Sitewi lo marepi sitewi siye so'oruwerowata. Lowe werese Owane Sitewi lo yo seni wara'i siye so'oruwerowata. *Ais 55:8-9*

³⁴ Owane Sitewi lai one towe sahe apou leseye,

“Eiwerai Owane Sitewi lo marepi siye so'oruwesiya awere? Eiwerai Owane Sitewi ma'e marepi wisere a'i ta au te'e areiyesiya awere? Wanure! Owe lu taune tamo Owane Sitewi ma'e marepi wisere a'i ta au te'erowata. *Ais 40:13*

³⁵ Lu taune werese lai etiri ta Owane Sitewi ma'e neri a'i aunami ta'ame. Ahowa, meni ta Owane Sitewi ma'e etiri ta auwei ne toteyei su, Owane Sitewi lai le ma'e etiri ta si itiya'u au ta'ame.” Le lu taune ma'e etiri werese au tepa'asiye. *Jop 41:11*

³⁶ Ei. Owane Sitewi lai etiri werese ta'aneye. Etiri werese le ta'aneye ape, lowe werese mi mi pasi pasi ironamitorowa. Etiri werese ape mo Owane Sitewi pefine a'i topo lo ne. Serai nomo werese le ne au te'e nine'i wisereyenamite. Wiyeme pefine a'i tene!

12

Fene tahe pa'are fene lo Owane Sitewi ma'e au hesere.

¹ Serai kaiyemo lu feni ano, Owane Sitewi lai fene ma'e erasi pefine a'i au feraferainamiteye su, ane fene ma'e ei towerisiya. Fene tahe pa'are towafi fene lo Owane Sitewi ta'i pefine a'i ma'e aunamite. Apou wou a'i tahe pa'are hepene se Owane Sitewi ma'e au hesere! Owane Sitewi lai tahe pa'are fene le ma'e au heseye ape, siyeye su, nihe lo se yo seni fene lo wisere a'i tene. Fene tahe pa'are fene lo Owane Sitewi ma'e au heseyei su, fene le ne pefine a'i au nine'i wisereyerowa. [*Ro 6:11,13; 1 Pi 2:5*]

² Fene awei lo yo seni lo marepi owe ape atati tote umasite. Ahowa, fene marepi he'i a'i ape atati tote umasinamite. Fene marepi he'i a'i ape atati tote umasiyei su, fene fara'u Owane Sitewi lo marepi siye so'oruwerowa. Fene marepi lo wisere a'i siye so'oruwerowa. Sosu fene etiri werese Owane Sitewi lai nine'isiya ape, siye so'oruwerowa. Fene

yo seni wisere pefine a'i siye so'oruwe umasinamite. ³Owane Sitewi lai ane ma'e wiyawi erasi pefine a'i neri a'i auwe. Le kairefi ta lu taune werese ma'e au te'e areiyevei ne auwe. Serai ane fene ma'e eisiya, iyape fene lo a'i owe ape ei ani arowete. Fene yo seni towafi fene lo au hese ereire. Owane Sitewi lai tote tawesiyei erasi a'i lu taune tamo ma'e auwe. Sosu aiwawe a'i le lai tote tawesiyei oso a'i lu taune tamo auwe. Serai fene yo seni fene lo tote tawesiyei. Owane Sitewi fene ma'e auwe ape se, au hese ereite. [1 Ko 12:11; Ef 4:7] ⁴Nomo werese ta'i ta'i a'i tahe pa'are irosiya. Tahe pa'are nomo lo tewi aiwawe a'i tere'e tere'e irosiya. Tahe pa'are tewi tere'e lai wiyawi tere'e ta'i ta'i ta'anesiya. ⁵Sosu aiwawe a'i nomo werese lu taune ta'i ta'i a'i irosiya. Serai nomo Krais mase nateye su, nomo tahe pa'are ta'i lo wou a'i henerai. Nomo tahe pa'are lo tewi tere'e tere'e irosiya. Sosu aiwawe a'i nomo tahe pa'are tewi tere'e tere'e irosiya su, etiri tewi tere'e tere'e tahe pa'are nati tawesisiya. Apou wou a'i nomo Krais mase tahe pa'are ta'i a'i lo irosiya. Ahowa, nomo lu taune tere'e se tiyati nate tawesisiya. [1 Ko 12:12,27] ⁶Owane Sitewi lai nomo ma'e au ferafereiye. Serai le nomo werese ta'i ta'i ma'e kairefi tere'e tere'e tamo neri a'i auwe. Fene peri pefine lo, lu taune ma'e au te'eyei ape, totere! Owane Sitewi lai fene ma'e wiyawi apou ape auwei su, fene tote tawesiyei towafi fene lo se lu taune ma'e fa au te'e areiyete! ⁷Owane Sitewi lai meni ta ma'e wiyawi ta lu taune au ferafereiye ne auwei su, meni ape tote tawesiyei lo se wiyawi ape fa au ta'anete! Aiwawe a'i Owane Sitewi lai meni ta peri lo au te'e atuatuwei ne auwei su, meni ape tote tawesiyei topo lo lu taune tiyati ma'e fa au te'e atuatumamite. ⁸Owane Sitewi lai meni ta peri wisere fetane a'i lu taune ma'e au te'eyei ne auwei su, meni ape lu taune marepi orese a'i iroteye ape, fa au

te'e wirepuwete. Fene ma'aru lu taune tere'e ma'e auwei ne totere! Owane Sitewi lai meni ta wiyawi apou ape auwei su, meni ape ma'aru tomu ne'ese a'i lowe ma'e fa aure! Owane Sitewi lai meni ta ma'e kairefi meni owane heneraiyei ne auwei su, meni ape lu taune werese fa au te'e noweinoweie erete. Owane Sitewi lai meni ta lu taune tiyati ma'e marepi ferafereiyei ne auwei su, meni ape lu taune ma'e fa au feraferei nine'inamite. [1 Ko 12:4-11; 1 Pi 4:10-11]

⁹ Fene lai lu taune werese ma'e marepi erasi a'i fu tote wawesiyenamite. Tote wawesiyenamiyei fene lo wiyeme pefine a'i fa ironamite. Yo seni luwaru werese ape ne, fene ai marepi totenamite. Yo seni wisere aseparo a'i ape ne, fene tote tawesi umasinamite. ¹⁰ Fene lai Owane Sitewi lo lu taune werese ma'e marepi erasi a'i nati wafei wou totenamite. Fene nati wafei fene lo, lo iyape erasi wisere a'i ei ani arowete. Aiwawe a'i fene iyape fene lo hi ani ararote. [1 Pi 1:22] ¹¹ Fene onota'ano a'i owe ape ironamite. Ahowa, wiyawi werese fene lo au ta'ane tohotenamite. Wiyawi ape Owane Sitewi lai fene ma'e auwe ape, fene marepi werese fene lo se au ta'ananamite. ¹² Owane Sitewi lai te'e naneiyei lo fene ma'e auwe su, fene mi mi pasi pasi weriyei nine'inamite. Etiri luwaru a'i ta fene ma'e heneraiyei su, fene Owane Sitewi ne ninawenamite. Fene mi mi pasi pasi weriyei Owane Sitewi ma'e au te'e towerinamite. [1 Te 5:16-18] ¹³ Lu taune ne'ese Owane Sitewi lo marepi tote umasisiya ape, lowe ma'aru tamo ariye a'i. Serai fene ma'aru etiri tamo fene lo lowe ma'e none isafiyenamite. Lu taune tamo omo eyeri ma'e fai ape, fene lowe ma'e isafiye noweinoweite. [Hi 13:2]

¹⁴ Lu taune tamo fene ma'e au luwaruweyei su, fene lowe ma'e au te'e wisereyete. Fene lowe ma'e owe sinarire. [Mt 5:44; 1 Ko 4:12] ¹⁵ Lu taune tamo marepi

wisere a'i tote teritesiya su, fene aiwawe a'i lowe mase marepi tote wisereyete. Lu taune tamo marepi orese a'i teritenamisiya su, fene aiwawe a'i lowe mase marepi wirepuwete. ¹⁶ Fene lai lu taune werese mase marepi fetane momotei a'i ironamite. Fene lowe ne ai marepi owe totenamite. Fene yo seni kuseriyei owe ape ironamite. Lu taune iyape ta'ame ape ma'e, fene lowe ma'e nati wafei wou tinamite. Aiwawe a'i fene lai marepi fene lo hi ani araronamite. [*Snd 3:7*]

¹⁷ Lu taune tamo yo seni luwaru a'i fene ma'e irowei su, fene lowe ma'e etiri luwaru a'i ta itiya'u owe ape au luwaruwere. Fene lu taune werese lo nihe se yo seni aseparo a'i ironamite. [*1 Te 5:15*] ¹⁸ Fene nowe eiwerou fara'u irowei su, fene lu taune werese mase marepi wisere fetane a'i tote ironamite. ¹⁹ Kaiyemo ano, lu taune tamo yo seni luwaru a'i fene ma'e irowei su, fene lowe ma'e etiri luwaru a'i itiya'u owe ape irore. Owane Sitewi lai yo seni luwaru a'i lowe lo siye areiye tepa'asiye. Serai le a'i lai ai marepi erasi etiri luwaru a'i lowe ma'e itiya'u aurowa. Fene Owane Sitewi ne ninawete. Meni ta Meni Owane Pefine a'i lo peri one towe lo sahe apou leseye,

“Ane a'i lai etiri luwaru a'i itiya'u aunamisiya. Lu taune tamo fene ma'e yo seni luwaru a'i irowei su, ane a'i lai lowe ma'e itiya'u au luwaruwenamirowa.” *Lo 32:35*

²⁰ Ahowa, fene yo seni apou ape ironamite. Owane Sitewi lo one towe sahe apou te'esiya,

“Airame fene lo lau teritesiya su, fene ayei ta lowe ma'e au ene are. Airame fene lo sa'i wawe teritesiya su, fene sa'i wara'i a'i lowe ma'e au are. Fene yo seni apou ape ironamiyei su, yo seni luwaru a'i lowe lo fene ma'e irowe ape, lowe marepi neritase a'i teriterowa.” *Snd 25:21-22*

²¹ Yo seni luwaru a'i ape lai fene owe ape hi ani ararote. Ahowa, fene yo seni asevaro wara'i a'i ironamiyei su, fene yo seni luwaru werese a'i hi ani araronamirowa.

13

Fene awei lo lu owane werese unahi tei ironamite.

¹ Fene werese awei lo lu owane werese lo peri wanu umasinamite. Owane Sitewi lai lu owane werese lu taune ma'e au noweinoweiyeyi ne ariariyeye. Owane Sitewi lai lowe kairefi erasi auwe. Lu owane werese lai lu taune au noweinoweiyeyi su, lowe Owane Sitewi lo kairefi se lowe ma'e au noweinoweirowa. [Ta 3:1; Snd 8:15] ² Serai lu taune tamo lu owane lo peri arisinamiteyeyi su, lowe etiri werese Owane Sitewi awei sahe fuwe ape, ai atu tiyatiteye. Serai Owane Sitewi lai lowe ma'e etiri luwaru a'i itiya'u aurowa. ³ Lu taune tamo yo seni asevaro wara'i a'i ironamiyei su, lowe awei lo meni owane ape ne atoweiyerowata. Ahowa, lu taune tamo yo seni luwaru a'i ironamiyei su, lowe awei lo meni owane ape ne atoweiyeyi erasi ironamirowa. Fene marepi fetane a'i awei meni owane mase irotereme su, fene yo seni asevaro wara'i a'i fa ironamite. Serai awei meni owane lai yo seni asevaro wara'i a'i siye areiyeyeyi su, le fene ma'e au nine'i wisereyerowa. [1 Pi 2:13-14] ⁴ Awei lo meni owane ape, le Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni ne. Owane Sitewi lai le fene ma'e au pati aniyeyi ne ariariyeye. Ahowa, fene yo seni luwaru a'i ironamiyei su, serai fene le ne atoweiyeyi erasi a'i irotorowa. Awei lo meni owane ape, le fara'u fene ma'e etiri luwaru a'i itiya'u aurowa. Le Owane Sitewi lo wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni tene! Lu taune tamo yo seni luwaru a'i irowei su, Owane Sitewi lai awei lo meni owane ma'e kairefi auwe. Serai le fara'u yo seni luwaru a'i lu taune ape mo ne etiri luwaru a'i ta fene ma'e itiya'u

aurowa. ⁵ Serai fene werese awei lo meni owane lo yo peri werese fa wanu umasinamite. Fene awei lo meni owane lo yo peri wanu arisiyei su, le etiri luwaru a'i fene ma'e itiya'u aurowa. Serai fene awei lo yo peri werese fa wanu umasinamite. Aiwawe a'i fene awei lo yo peri wanu tote umasiyei su, fene marepi wisere a'i fene lo umasinamiyei.

⁶ Ane fene ma'e takis ma'aru ne au te'esiya. Fene takis ma'aru fene lo awei lo meni owane ma'e aure! Piyene aware? Awei lo lu owane werese, lowe Owane Sitewi lo wiyawi ta'anesiya. Lowe nowe towafi lowe lo wiyawi ape ta'aneyei ne aunamisiya. ⁷ Serai fene werese takis ma'aru fene lo lowe ma'e aure. Lowe fene ma'e apou te'eyei su, “Fene takis ma'aru tamo ane ma'e ausa!” Serai fene takis ma'aru apou ape lowe ma'e fa aure. Fene lowe ma'e marepi wisere a'i atuatumamite. Sosu iyape lowe lo ei ani arowete. [Mt 22:21]

Fene lu taune tere'e ma'e tote wawesiye tiyatinamite.

⁸ Fene ma'aru etiri tamo lu taune ma'e aniyei su, fene lowe ma'e witane a'i itiya'u aure. Fene etiri ta tiyani a'i irowei ne totoyei su, tiyaniyei ape apou a'i ne. Fene lu taune ne marepi erasi a'i tote wawesiye tiyatite. Fene lu taune tere'e ma'e marepi wisere erasi a'i tote wawesiye tiyatinamite. Meni ape lu taune tere'e ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya su, lowe Owane Sitewi lo yo peri werese wanu tote umasisiya. [Mt 22:39-40; Je 2:8]

⁹ Owane Sitewi lo yo peri apou te'eye,

“Fene tafa'e yo seni owe ape irote. Fene meni ta owe ape aine tera'ere. Fene lu tere'e lo etiri tamo ta'arei owe ape anite. Fene lu taune lo etiri werese owe ape siye wisereyete.” *Kis 20:13-15,17*

Owane Sitewi lo peri werese ape mo lai peri sitewi ta'i a'i irosiya.

“Fene lai lu taune tere'e tiyati ma'e marepi wisere erasi a'i au tote wawesiyenamite. Fene lu taune tere'e tiyati ma'e tahe pa'are towafi fene lo noweinoweisiya apou ape a'i lowe ma'e au tote wawesiyenamite.”

Wkp 19:18

¹⁰ Fene lu taune tere'e tiyati ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyeteyei su, fene lowe ma'e au luwaruwerowata. Serai fene lu taune tere'e tamo ma'e marepi erasi a'i tote wawesiyenamisiya su, fene Owane Sitewi lo yo peri werese tote umasisiya. [*1 Ko 13:4-7*]

¹¹ Serai fene etiri werese ape ironamite. Fene nowe eite, nomo irosiya ape, siye so'oruwesiya. Nowe pefine a'i Owane Sitewi lo ariariyeye ape heneraiwa. Serai fene nihe fene lo petenere. Nihe fene lo owe ape niso'utel! Nowe ape se nomo Jisas Krais ne tote tawesiye su, nomo marepi hepene he'i a'i aniyei ne ataheyeraia. [*Ef 5:14; 1 Te 5:6-7*] ¹² Peri anowe ta apou te'esiya. Nowe esi pasi heneraiwa. Nowe mitaiyeyei ataheye heneraiwa. Serai yo seni luwaru werese a'i nomo pasi a'i sahe iroteye ape mo, arunatite. Ahowa, nomo yo seni aseparo a'i ani asi arote, ipari tahe wou ani asisiya. [*1 Jo 2:8*] ¹³ Nomo yo seni aseparo a'i umasinamite. Lu taune tamo etiri mitaiyeyei sahe irosiya ape, yo seni lowe umasisiya ape, nomo aiwawe a'i tote umasinamirowa. Nomo ene a ta'uwe hereiyei luwaru a'i tamo irorowata. Nomo sa'i meremereyeyei ape ene arowata. Nomo tafa'e yo seni werese apou ape irorowata. Nomo lu taune tere'e tiyati ma'e ai aturowata. Aiwawe a'i nomo lu taune tiyati ma'e ai marepi luwaru a'i toterowata. [*Lu 21:34; Ef 5:18*] ¹⁴ Ahowa, fene meni Owane Jisas Krais lo yo seni wara'i a'i ape fene sahe weriyei fa natenamite. Ipari tahe wou ani asi natenamite. Fene marepi weriyei luwaru a'i ape mo tote i'ananamite. Fene marepi weriyei luwaru a'i owe ape tote umasite. [*Ef 5:11*]

14

Fene lu taune tere'e lo yo seni owe ape au hese ereite.

¹ Lu taune lo tote tawesiyei kairefi uwate ta'ame ape mo, fene lu taune apou ape nomo mase aiwawe irotera. Fene marepi lowe lo owe ape siye hese eti ereite. Fene marepi lowe lo owe ape ai peri te'e tiyatite. Ahowa, fene lai lowe lu tewi fene lo papu henaire. [Ro 15:7] ² Meni ta tote tawesiyei lo uwate kairefiye ta'ame ape mo, le apou totesiya, “Fe lo'u se lu tamo lai god wawero a'i ma'e au heseteye. Ane fe lo'u ape arowata. Ane nau, one, sawi, haiye a'i fara'u asiya.” Sosu meni tere'e lo tote tawesiyei kairefi a'i irosiya ape, le apou totesiya, “Ane fe lo'u apou ape, sosu etiri werese ape mo fara'u arowa. Amou ta'ama.” [Stt 9:3-4] ³ Meni ape fe lo'u werese a'i asiya ape, le meni tere'e ape ma'e hi owe ape ei ani ararote. Aiwawe a'i meni ape nau, one, sawi, haiye ene asiya ape, le meni ape fe lo'u asiya ape hi owe ape ei ani ararote. Le meni ape ma'e apou eiyei, “Fe lo'u ape lu tamo god wawero a'i ma'e au heseye ape, ne fe lo'u ape owe ape are. Fe lo'u ape amou ne.” Ahowa, Owane Sitewi lai meni ape aiwawe a'i ei hene aniye. [Kl 2:16] ⁴ Fene meni tere'e lo wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni ape owe ape au te'e hese ereite. Ahowa, meni owane topo lo a'i lai yo seni lo ape au hese ereirowa. Serai ane fene ma'e au te'esiya. Owane Sitewi lo wiyawi ta'ane siye lu taune ne, lowe wiyawi wisere a'i ta'aneteye su, Owane Sitewi lai lowe ma'e au pati noweinoweiteye. [Mt 7:1; Je 4:11-12]

⁵ Meni ta lai apou totesiya, “Poweiyeye eite wisere pefine a'i tene. Poweiyeye eite poweiyeye tere'e werese hi ani ararosiya.” Sosu aiwawe a'i meni tere'e ta apou totesiya, “Poweiyeye werese werese aiwawe a'i tene! Poweiyeye ta lai poweiyeye tere'e hi ani ararorowata.” Serai lu taune

werese marepi towafi lowe lo au te'e hese ereite. [Ga 4:10-11] ⁶ Meni ape, apou totesiya ape, “Poweiyē ta poweiyē tere'e werese hi ani ararowe.” Etiri werese poweiyē sahe iroteye ape, le lai Owane Sitewi Pefine a'i ne au ta'anesiya. Sosu aiwawe a'i meni ape fe lo'u werese asiya ape, le apou totesiya, “Ane Owane Sitewi lo marepi tote umasisiya.” Ei. Le Owane Sitewi ma'e fe lo'u ne fa au nine'i wisereyete. Sosu meni ape nau, one, sawi, haiye a'i ene asiya ape, le aiwawe a'i apou totesiya, “Ane Owane Sitewi lo marepi tote umasisiya.” Serai le aiwawe a'i Owane Sitewi ma'e fa au te'e nine'i wisereyete. ⁷ Nomo so'oruwesiya tene! Nomo lu taune werese marepi norohuwe irosiya ape, nomo marepi towafi nomo lo a'i tote se ta'ama. Aiwawe a'i nomo temeniyeyei ne toteyei su, nomo apou totere. Nomo temeniyeyei su, nomo marepi erasi a'i nine'i wisereyerowa. Ahowa, fene owe ape totere! ⁸ Apou a'i nomo hepene norohuwe irosiya ape, hepene norohuwe ape meni Owane Sitewi Pefine lo ne. Sosu nomo temeniyeyei su, etiri ape aiwawe a'i Owane Sitewi Pefine lo ne. Serai nomo awei sato norohuwe irosiya ape mo, sosu nomo temeniyeye ape su, nomo werese Meni Owane Pefine a'i lo ne. [Ga 2:20]

⁹ Serai Meni Owane Krai temeniyeyewe, si tame norohuwe sineye su, lu taune temeniyeye ape mo, sosu lu taune marepi norohuwe irosiya ape mo, le a'i lai lowe werese lowe lo Meni Owane Pefine a'i tene! ¹⁰ Serai fene piyene kaiyemo fene lo lo yo seni au te'e hese ereisiya aware? Fene piyene lowe ne te'e hi ani ararosiya aware? Wanure! Nomo werese Owane Sitewi lo nihe sahe teirirowa. Le a'i lai yo seni werese nomo lo au te'e hese ereirowa. [2 Ko 5:10] ¹¹ Owane Sitewi lo peri one towe sahe aiwawe a'i apou lesesiya,
 “Ane meni owane pefine a'i tene! Ane fene ma'e au te'esiya. Ane mi mi pasi pasi weriyē ironamisiya

su, lu taune werese werese lowe uporo ma'e ape'i onurowawe, ane ne au nine'i wisereyerowa. Aiwawe a'i lu taune werese peri tere'e tere'e te'erowa ape, lowe ane ma'e peri wisere a'i au te'e nine'irowa. *Ais 45:23*

¹² Serai yo seni werese nomo iroteye ape, nomo werese werese lai Owane Sitewi ma'e au atuatu areiyerowa.”

¹³ Serai nomo lu taune, Kraiss ne tote tawesisiya ape, nomo yo seni nomo lo owe ape au te'e hese erei tiyatite. Ahowa, nomo marepi apou ape pei totere. Nomo yo ape kaiyemo nomo lo iteyei ape, owe ape einamite. ¹⁴ Ane lai Owane Jisas Kraiss mase me paite fi wou nate tawesisiya. Serai ane fara'u ayei werese apou ape arowa. Amou se ta'ama. Ahowa, meni ta apou toteyei su, “Ane fe lo'u ape ayei su, ane yo seni luwaru a'i irowe.” Serai meni ape peri ape tote tawesisiya su, le fe lo'u ape arowata. Eite amou tene! [*Ap 10:15; Ta 1:15*] ¹⁵ Fene ayei etiri ta ene ayei su, sosu fene meni ta lo tote tawesiyei au luwaruweyei. Fene Owane Sitewi lo marepi tote umasi se ta'ame. Fene meni ape ma'e marepi wisere erasi a'i au atuatu ta'ame. Fene ayei amou ta ene ayei su, sosu fene meni ape lo tote tawesiyei au luwaruweyei su, fene ayei amou ape owe ene are. Meni Owane Kraiss lai meni ape ne temeniyeye. [*1 Ko 8:11-13*] ¹⁶ Fene apou toteyei su, “Ane yo seni asevaro irorowa.” Ahowa, lu taune nairipi tere'e apou toteyei su, “Yo seni ape fene lo irowe ape, luwaru a'i ne.” Serai fene yo seni ape owe ape irote. ¹⁷ Nowe ape se Owane Sitewi lai lu taune werese au noweinoweirowa ape, etiri ape ene arowa ape, etiri ape sa'i arowa ape, etiri werese ape mo yahowa'i ne. Ahowa, etiri ape mo Owane Sitewi lo nihe sahe erasi a'i ironamisiya ape ne. Yo seni asevaro a'i ne, marepi fetane wisere a'i ne, sosu Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i sahe marepi nine'i wisereyeterowa. Etiri ape

mo erasi pefine a'i Owane Sitewi lo nihe se totenamisiya. ¹⁸ Lu taune tamo yo seni apou ape umasinamiyei su, lowe Owane Krai lo marepi tote umasiyei. Serai Owane Sitewi lowe ne au nine'iyei. Aiwawe a'i lu taune tere'e lowe ne marepi wisere a'i tote nine'iyei.

¹⁹ Serai nomo werese yo seni farere a'i ironamite. Nomo yo seni farere a'i irowei su, nomo lu taune werese marepi fetane a'i tote tiyatirowawe, nomo lu taune tere'e lo tote tawesiyei au kairefiyerowa. [Ro 12:18; 15:2] ²⁰ Fene lu taune tere'e lo tote tawesiyei au luwaruweyei su, fene Owane Sitewi lo wiyawi aiwawe a'i au luwaruwerowa. Serai fene ayei amou ape owe ape ene are. Owane Sitewi lo nihe sahe ayei etiri werese fara'u ene arowa. Ahowa, fene ayei amou ta ene ayei su, lu tiyati lo tote tawesiyei au luwaruweyei su, fene yo seni luwaru a'i iroteyei. [1 Ko 8:13] ²¹ Serai fene ayei amou ta, sosu sa'i amou ta, ene a ta'ame su, yo seni fene lo wisere a'i ne. Aiwawe a'i fene yo seni luwaru a'i owe ape irote. Serai lu taune nairipi fene lo, lo yo seni luwaru a'i au wiyeinerowata. ²² Marepi fene lo ne, etiri ape mo fene ene ayei ape, sosu etiri ape mo, fene ene ta'ane ape, fene Owane Sitewi a'i ma'e te'ere! "Ane yo seni ape fara'u irowei. Marepi ano wisere a'i teriteyei." Serai ane marepi ano ani ararowata. Ane marepi wisere erasi a'i nine'isiya. ²³ Ahowa, meni tere'e ta apou totesiya, "Ane so'oru ta'ama. Ayei etiri ape unou a'i awere? Piyete awere? Ane so'oru ta'ama. Serai ane fara'u etiri ape arowa." Meni ape etiri ape ayei su, le yo seni luwaru a'i irowei. Piyene awere? Le apou toteyei. "Ane so'oru ta'ama. Ayei ape unou a'i awere?" Serai etiri werese a'i tote tawesiyei pefine a'i ma'e henerai ta'ame ape, etiri ape luwaru a'i tene.

15

Nomo Meni Owane Krai lo marepi yo seni tote umasinamaite.

¹ Sosu a'i ape nomo tote tawesiyei kairefi a'i irosiya ape, nomo lu taune tere'e lo tote tawesiyei uwate kairefiye se ta'ame ape, marepi eresene momotei a'i irote. Yo seni lowe irosiya ape, nomo lowe ne marepi eresene momotei a'i irote. Nomo yo seni marepi towafi nomo lo ne owe ape wisereye nine'inamite. ² Nomo werese lu taune tiyati tere'e ma'e au wisere nine'inamite. Nomo tote tawesiyei lowe lo au ani kairefi fareraiyenamite. [1 Ko 10:24,33] ³ Fene owane Krai ne totere. Le awei sato iroteye su, le marepi topo lo tote umasi nine'iteye ta'ama. Le Owane Sitewi lo peri ape one towe sahe leseye ape umasinamiteye. Owane Sitewi lo peri ape apou te'eye,

“Lu taune tamo fene ma'e au te'e naruteyei su, lowe ane ma'e aiwawe a'i peri te'e naruowa.” *Sng 69:9*

⁴ Peri werese one towe sahe tu naifa weryei leseye ape, lu ape lai peri werese ape mo nomo fa siye so'oruweyei ne lese ausai. Serai marepi hepene nomo lo tei kairefi a'i teinamitorowa. Owane Sitewi lai nomo noweinoweiyei nowe ape, ninawenamisiya. Owane Sitewi lo peri ape nomo ma'e marepi momotei a'i auwe. Serai nomo marepi wisere a'i tote kairefiyenamirowa. [2 Ti 3:16] ⁵ Owane Sitewi lai marepi momotei a'i sosu marepi wisere a'i nomo ma'e auwe. Serai ane fene ne Owane Sitewi ma'e apou ei towerisiya, “Fene lu taune tiyati Krai Jisas lo marepi pei tote umasite. Sosu fene lu taune tiyati ma'e marepi ta'i a'i totenamite.” ⁶ Serai fene lu taune tiyati ma'e marepi ta'i a'i totenamirowa su, fene lu taune tiyati werese ma'e lu nairipi weneri ta'i a'i henerairowa. Fene werese lai Owane Sitewi pefine a'i meni owane Jisas Krai lo Tai, iyape pefine a'i au te'e nine'i arowete.

⁷ Meni owane Kraiss lai fene hene ta'uwe aniye. Serai fene lu taune tiyati ma'e aiwawe hene ta'uwe anite. Fene yo seni ape umasiyeyi su, lu taune tere'e tamo yo seni fene lo siyerowawe, lowe Owane Sitewi lo iyape erasi a'i ei ani arowerowa. [Ro 14:1] ⁸ Ane fene ma'e peri ta te'esiya. Wanure! Meni Owane Kraiss, le wiyawi yahowa'i ta'ane siye meni henerai. Le Israel lo lu tewi au ferafereiyeyi ne fai. Owane Sitewi lai peri te'e naneiyeyi tamo Israel lo ya'ariyeyi lu tewi ma'e au te'eye. Sosu Owane Jisas Kraiss henerai su, le Israel lo lu tewi ma'e Owane Sitewi lo peri te'e naneiyeyi werese ape lowe ma'e au te'e areiyeyeyi ne fai. [Mt 15:24] ⁹ Owane Sitewi lo peri te'e naneiyeyi werese ape lu tewi tere'e tere'e ma'e aiwawe a'i au te'eye. Owane Kraiss lowe ma'e Owane Sitewi lo ferafereiyeyi au atuatu areiyeyeyi ne fai. Serai lowe Owane Sitewi lo iyape pefine a'i ape ne te'e nine'i arowetorowa. Meni owane Devit, Owane Sitewi lo peri one towe sahe aiwawe a'i leseye,

“Wanure! Ane lu tewi tere'e mase iroterowawe, Owane Sitewi Pefine ma'e au te'e wisereye nine'inamirowa. Ane iyape no ma'e peri wisere a'i au te'e wisereyerowa.” *Sng 18:49*

¹⁰ Owane Sitewi lo peri one towe sahe irosiya ape, aiwawe a'i apou leseye,

“Fene werese lu tewi tere'e omo tere'e tere'e ma'e fai ape, fene Owane Sitewi lo lu feni aiwawe a'i marepi wisere a'i tote nine'inamite.” *Lo 32:43*

¹¹ Fene Owane Sitewi lo peri tere'e wanure!

“Lu tewi tere'e werese, fene Meni Owane Pefine a'i ma'e au te'e wisereye nine'inamite. Lu taune werese werese a'i Meni Owane Pefine ma'e au te'e wisereyenamite.” *Sng 117:1*

¹² Tu naifa weriyeyi meni Aisaia apou leseye,

“Meni Owane tutawe he'i a'i ya'ariyei meni owane Jesi ma'e aiyerowa. Le lu taune werese, lu tewi tere'e ma'e fai ape, au noweinoweiyei ne aiyerowa. Meni Owane tutawe ape aiyerowa su, le lu tewi tere'e werese ma'e marepi hepene he'i a'i aurowa. Serai lowe werese le ne ninawetorowa.” *Ais 11:10*

¹³ Sosu a'i pe ane fene ne Owane Sitewi ma'e, fene ninawesiya ape, ei towerisiya. Serai fene le ma'e tote tawesinamisiya su, le marepi erasi a'i fene ma'e au nine'irowa. Sosu le fene ma'e marepi momotei fetane a'i aiwawe aurowa. Sosu Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i fene ma'e kairefi lo napetu tawesinamirowawe, fene le ne ninawesiya.

Pol lai wiyawi topo lo ne au te'eye.

¹⁴ Kaiyemo ano, fene werese marepi yo seni wisere a'i teme'eriyesiya. Ane so'oruwe tene! Fene Owane Sitewi lo peri pefine marepi fene lo papu irosiya. Serai fene Owane Sitewi lo peri ape fara'u lu taune tere'e tiyati ma'e au te'e atuatu areiyerowa. ¹⁵ Ei. Ane fene ma'e peri kairefi a'i one towe eite sahe leseye. Ane peri ta fene ma'e au te'e fareraiyeyei wou ta'ama. Ane fene ma'e tame au te'e areiyesiya. Peri werese eite wanure! Fene peri eite marepi fene lo papu tote tawesi umasinamite. Owane Sitewi lai ane ma'e wiyawi ape auwe. Serai ane fene ma'e peri werese eite au te'e areiyesiya. ¹⁶ Wiyawi ape le ane ma'e auwe ape, apou a'i ne, “Ane lu tewi tere'e ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari areiyesiya. Ane Owane Jisas Krais lo wiyawi pei ironamitorowa. Ane Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i lu tewi tere'e ma'e au te'e fiyari areiyete.” Serai lowe Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesi umasiyei su, lowe Owane Sitewi ma'e tahe pa'are towafi lowe lo au heserowa. Sosu Owane Sitewi, au heseyei ape, siyeyei su, le marepi erasi a'i nine'inamirowa.

Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lai tahe pa'are lowe lo aseyaro wara'i ta'ane henerairowa. [Ro 1:5; 11:13]

¹⁷ Sosu a'i pe Krai Jisas lai ane mase Owane Sitewi lo wiyawi irowei ne ferafereiyeye. Serai wiyawi ape ane ta'aneteye ape, ane marepi erasi a'i tote nine'isiya.

¹⁸ Wiyawi tere'e ano ape ane fene ma'e au te'e areiyerowata. Ahowa, wiyawi ape Krai ane papu au ta'aneteye ape, wiyawi ape ne ane fara'u au te'e areiyerowa. Le a'i lai lu taune tomu ne'ese, lu feni tere'e ma'e fai ape, Owane Sitewi lo yo seni ma'e henetai. Lowe peri ano wanuwe su, sosu wiyawi ano ape siyeye su, lowe werese Owane Sitewi lo peri tote tawesi umasinamiteye.

¹⁹ Lu tewi tere'e lai Owane Sitewi lo kairefiyeyei erasi pefine a'i siyeteye. Le wiyawi erasi pefine a'i iroteye ape, lowe aiwawe a'i kairefi lo siyeteye. Lowe Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i lo kairefi siyeteye. Lu tewi tere'e lai etiri werese siyeteye su, lowe Owane Sitewi lo peri wanu tote tawesi umasinamiteye. Ane Krai lo peri heneruwe wisere a'i lu taune ma'e omo Jerusalem sahe au te'e fiyari areiyeteye. Sosu ane omo Jerusalem arunatiyewe, omo omo tere'e werese ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariteye. Sosu ane omo pani ilirikum lo lu taune ma'e aiwawe a'i Owane Sitewi lo peri au te'e areiyeye. Wiyawi tewi ape, Owane Sitewi ane ma'e auwe ape, ane ta'ane tepa'asiye. ²⁰ Omo nepawe ne'ese a'i sahe lu taune Krai lo peri heneruwe wisere a'i wanu se ta'ama. Serai marepi ano apou a'i totenamisiya, "Ane lu taune ma'e omo nepawe ape sahe Owane Sitewi lo peri au te'e fiyari areiyereme. Omo nepawe sahe lu tamo Owane Sitewi lo peri au te'eteye. Lu taune tamo lai Owane Sitewi lo peri wanu umasisiya. Serai ane omo ape mo ma'e lu taune ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eyei ne iyei wou ta'ama. Ane lu tere'e lo wiyawi napetuwei wou ta'ama." [2 Ko

10:15-16] ²¹ Ahowa, Owane Sitewi lo peri one towe sahe leseye. Wanure!

“Meni ta le ne lu taune ma'e au te'e ta'ame ape, lowe le ne siye areiyerowa. Lu taune tamo le ne wanu se ta'ama ape mo, lowe le siye so'oruwerowa.” Serai ane yo seni ape wou a'i irorowa. *Ais 52:15*

Pol lu taune omo Rom iroteye ape sewiyeyei ne toteye.

²² Nowe tomu ne'ese ane fene ma'e sewiyeyei ne toteteye. Ahowa, Ane omo ape mo ma'e Owane Sitewi lo peri au te'e fiyariteye. Serai wiyawi ape Owane Sitewi lo peri au te'eteye ape, yo ano fene ma'e sewiyeyei ne einamiteye. [Ro 1:13] ²³ Nowe eite se ane wiyawi tewi ano omo weniyei ape mo sahe ta'ane tepa'asiye. Iyu menei tomu ne'ese a'i se ane fene ma'e sewiyeyei ne toteteye.

²⁴ Serai ane omo pani Spen ma'e Owane Sitewi lo peri au te'eyei ne totesiya. Sosu ane omo pani Spen iyei su, ane fene ma'e sewiyeyei ne. Ane fene siyeyei su, marepi ano nine'i wisereyerowa. Aiwawe a'i ane fene ma'e arunatirowawe, omo pani Spen ma'e irowa su, fene ane au feraferaire! ²⁵ Nowe eite se ane omo Jerusalem ma'e si tame iyei ne toteye. Ane omo Jerusalem ma'e heneraiyei su, ane lu taune werese, Jisas lo peri umasiteye ape, werese au feraferairowa. ²⁶ Ane omo pani Masedonia, omo pani Akaia iroteye su, Owane Sitewi lo lu feni tamo ma'aru towafi lowe lo tewi a'i ane ma'e auwe. Ane ma'aru lowe lo aniteyewe, lu taune, Jisas lo peri umasiteye ape, omo Jerusalem irosiya ape aurowa. Lu taune tomu ne'ese

ape mo ma'aru etiri se ta'ama. [1 Ko 16:1-4; 2 Ko 8:1; 9:2,12; Ap 24:17] ²⁷ Lu tewi ape ma'aru towafi lo auwe su, lowe marepi wisere a'i teriteteye. Aiwawe a'i Juda lo lu tewi ape, lowe lu tewi tere'e ma'e Owane Sitewi lo te'e naneiyei werese a'i au te'e fiyariteye. Serai lu tewi tere'e apou toteye, “Lowe nomo ma'e Owane Sitewi lo te'e naneiyei werese

a'i auwe. Serai nomo etiri tamo lowe ma'e itiya'u aurowa.” Serai lowe ma'aru etiri towafi lowe lo ta'uweraiyewe, Juda lo lu tewi ma'e au ferafereiyei ne auwe. [1 Ko 9:11]²⁸ Serai lowe ma'aru, etiri towafi lowe lo ane ma'e auwe. Sosu ane omo Jerusalem ma'e irowa. Ane Juda lo lu tewi ma'e ma'aru etiri ariye ape aurowa. Ane ma'aru werese lowe ma'e au tepa'asiyei su, ane omo pani Spen ma'e iyei ne. Ane omo pani Spen iyei su, ane omo Rom ma'e heneraiyei. Ane omo Rom heneraiyei su, ane fene ma'e sewiyeyei ne. ²⁹ Etiri ta ane so'oruwe tepa'asiye. Ane fene ma'e sewiyeyei su, ane Meni Owane Krai lo wisereyeyei erasi a'i fene ma'e aitairowa. Krai lo wisereyeyei ape, fene papu ani asi teme'eriyerowa. [Ro 1:11]

³⁰ Kaiyemo mo werese ano, ane fene ma'e etiri ta ei towerisiya. Fene ane ne Owane Sitewi ma'e te'e toweri-namite. Fene ane ne Owane Sitewi ma'e te'e toweriteyi su, fene wiyawi ano au ferafereirowa. Meni Owane Krai le fene papu ironamisiya su, sosu Owane Sitewi lo Hepene Wara'i a'i fene ma'e marepi erasi wisere a'i auwe su, fene ane ne Owane Sitewi ma'e te'e towerite. [2 Ko 1:11; Kl 4:3; 2 Te 3:1]³¹ Ane Judia lo omo pani iyei su, fene ane ne Owane Sitewi ma'e te'e towerite. Juda lo lu tewi ape lai ane ma'e au luwaruweyi ne totesiya. Serai fene Owane Sitewi ma'e apou te'e towerite, “Juda lo lu tewi luwaru a'i tamo lai Pol au luwaruwerowata.” Aiwawe a'i fene Owane Sitewi ma'e apou te'e towerite, “Ma'aru etiri ape ane omo Jerusalem ma'e aitirowa ape, lowe ma'aru ape mo marepi nine'i anisiya.” ³² Sosu Owane Sitewi lo marepi ane ne apou toterowa, “Ne ma'aru etiri ape mo, omo Jerusalem ma'e aiti tepa'asirowa su, ne omo Spen ma'e ire!” Owane Sitewi lo marepi ane ne toteyei su, ane fene ma'e sewiyeyei ne irowa. Ane marepi erasi wisere a'i fene ma'e nine'itairowa. Ane fene ma'e henerairowa su,

fene ane marepi fetane a'i iro tiyatinamirowa. ³³ Ane Owane Sitewi ma'e fene ne ei towerisiya. Owane Sitewi lai, marepi wisere fetane a'i auwe ape, fene werese mase ironamitorowa. Peri werese pefine a'i tene!

16

Pol lo lu feni ma'e au te'e nine'isawisiya.

¹ Sosu a'i pe ane one towe eite fene ma'e ausawiyei. Menitani ta iyape Fibi one towe eite fene ma'e ereti topo lo se aitirowa. Menitani ape Owane Sitewi lo wesi omo Senkria irosiya ape, le wiyawi erasi a'i ta'aneteye. Le Owane Sitewi lo yo seni umasinamisiya. ² Menitani ape fene ma'e heneraiyei su, fene Meni Owane Pefine lo iyape se le ma'e eritere. Fene le ne eriteyei su, fene le ne apou aiwawe a'i fene lu taune tere'e Krais lo peri umasisiya ape, eritesiya. Menitani ape lai lu taune tomu ne'ese ane aiwawe a'i, le wiyawi erasi a'i au pati ta'aneteye. Serai etiri tamo le ne ariye iroteye su, fene le ma'e neri a'i aure.

³ Ane nohuwe hesi iyape Prisila sosu Akwila ma'e au te'e nine'i wisereyesawisiya. Lowesi ane mase Owane Jisas Krais lo wiyawi aiwawe ta'anesiya. [Ap 18:2] ⁴ Lu tamo ane ma'e aine tera'eyei ne toteye su, nohuwe hesi ape lai ane ne au ferafer-eiye. Serai ane lowesi ma'e peri wisere a'i au te'e nine'isawisiya. Lu taune tewi tere'e tomu ne'ese a'i Owane Sitewi lo wesi papu irosiya ape, lowesi ne au te'e nine'i wisereyesiya.

⁵ Ane lu taune werese ma'e wesi lowesi lo sahe ta'uweraisiya ape, au te'e nine'i wisereyesiya. Sosu ane meni Epainetus ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Meni ape nati wafei wiyeme ano ne. Le omo pani Esia saro iroteye su, le meni tutawe Owane Krais lo yo umasiteye.

- ⁶ Ane menitani Maria ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Menitani ape fene ma'e wiyawi ta'ane tohotenamiteye.
- ⁷ Ane meni Andronikus ma'e sosu menitani Junias au te'e nine'i wisereyesiya. Lowesi kalabus wesi sahe ane mase iroteye ape, lowesi lu tewi ano ne. Lu Aposel ape Jisas ariariyeye ape, lowe lai lowesi iyape erasi se totesiya. Tu naifa lowesi Meni Owane Kraiss lo peri wanu tote tawesi umasiteye. Sosu ane mo'o tote tawesiye.
- ⁸ Ane meni Ampliatus ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Ane le Meni Owane Pefine a'i se tote wawesiyenamisiya.
- ⁹ Ane meni Urbanus ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Le ane mase Meni Owane Kraiss lo wiyawi ta'aneteye. Ane meni Stakis ma'e aiwawe a'i au te'e nine'i wisereyesiya. Le nati wafei pefine a'i ano ne.
- ¹⁰ Ane meni Apelles ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Tu naifa lu tamo le ma'e au luwaruweye su, le Meni Owane Kraiss sahe tei kairefiyeteye. Meni Owane Kraiss lai le marepi erasi a'i totenamisiya. Ane meni Aristobulus lo lu tewi werese ma'e au te'e nine'i wisereyesiya.
- ¹¹ Ane meni Herodion ma'e lu tewi ano ne, au te'e nine'i wisereyesiya. Narsisus lo lu tewi lai Meni Owane Pefine a'i umasisiya ape, ane lowe ma'e au te'e nine'i wisereyesiya.
- ¹² Taune hesi iyape Trifina sosu Trifosa, lowesi Meni Owane Pefine lo wiyawi ta'ane tohotesiya. Serai ane lowesi ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Ane menitani Persis ma'e, nati wafei pefine a'i ano ape, au te'e nine'i wisereyesiya. Menitani ape Owane Pefine ne wiyawi ta'ane tohotesiya.

- ¹³ Ane meni Rufus ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Le meni wara'i a'i ne. Le Owane pefine a'i umasinamisiya. Rufus lo mai aiwawe a'i ane le ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Le mai ano pefine wou a'i ne. *[Mk 15:21]*
- ¹⁴ Ane lu tomu ne'ese ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. Meni Asinkritus, meni Flegon, meni Hermes, meni Patrobas, meni Hermas. Sosu lu tewi lowe lo lowe mase irosiya ape, ane lowe werese ma'e au te'e nine'i wisereyesiya.
- ¹⁵ Ane meni Filologus, menitani Julia, meni Nereus aiwawe a'i einei lo, sosu menitani Olimpasi, ane lowe werese sosu lu feni tere'e lowe mase irosiya ape, ane lowe werese ma'e au te'e nine'i wisereyesiya.
- ¹⁶ Fene lu taune tiyati ma'e marepi aseyaro a'i se erite nine'ire. Lu taune werese Meni Owane Kraisi umasinamisiya ape, lowe fene ma'e au te'e nine'i wisereyesiya. *[1 Ko 16:20; 1 Pi 5:14]*
- ¹⁷ Kaiyemo mo ano, ane fene ma'e peri kairefi ta au te'esawisiya. Lu taune tamo lai, lowe Owane Sitewi lo lu feni ne a'i atu tiyatiyei ne totesiya. Lowe lu taune Meni Owane Kraisi umasisiya ape, lowe tote tawesiyei lowe lo hi ani ararowei ne totesiya. Fene werese lu tewi ape ne, weiyail! Owane Sitewi lo peri pefine a'i, fene wanu tote tawesi umasisiya ape, lowe peri ape au te'e narunamisiya. Serai fene lowe werese me'iyeni ma'e atati arunatire. *[Mt 7:15; Ta 3:10]*
- ¹⁸ Lu taune ape mo, lowe Meni Owane Kraisi lo wiyawi ta'ane se ta'ama. Marepi luwaru a'i towafi lowe lo ape mo tote umasinamisiya. Lowe peri ta au te'esiya su, lowe kuseriyei peri wawero a'i, sosu peri yahowa'i te'e arearesiya. Lowe lu

taune aiheiyē a'i lo marepi au luwaruweyē ne totesiya. [Fl 3:19; 2 Pi 2:3] ¹⁹ Lu taune werese Meni Owane Krai lo yo umasisiya ape, lowe fene ne apou wanuteye, “Fene Krai lo yo peri wanu tote tawesi umasisiya.” Marepi ano fene ne nine'i wisereyesiya. Ahowa, wanure! Marepi ano apou totesiya, “Yo seni werese wisere a'i ne, fene marepi wisere a'i se totenamite. Aiwawe a'i fene mi mi weriyē yo seni luwaru a'i owe ape ironamite.” [Ro 1:8; 1 Ko 14:20]

²⁰ Sosu a'i pe Owane Sitewi Pefine a'i marepi momotei fetane a'i ausiya ape, le a'i lai nowe i'ero a'i sepei luwaru a'i Satan hi ani fu ararorowa. Le a'i lai fene ma'e kairefi erasi a'i aurowa. Serai fene aiwawe a'i sepei Satan hi ani ararorowa. [Stt 3:15] Ane fene ne Owane Sitewi ma'e au ei towerisiya, Meni Owane Krai lo ferafereiyē fene ma'e ironamitorowa.

²¹ Meni Timoti, ane mase Krai lo wiyawi au ta'anesiya ape, le fene ma'e au te'e nine'i wisereyesawisiya. Meni Lusius, meni Jeson, meni Sosipater, lowe lu tewi ano ne. Lowe fene ma'e aiwawe a'i au te'e nine'i wisereyesawisiya. [Ap 16:1-2; 19:22; Ap 20:4]

²² Iyape ano Tertius, Pol one towe eite au te'eteye su, ane a'i lai one towe sahe leseteye. Ane aiwawe a'i fene ma'e meni owane pefine a'i se au te'e nine'i wisereyesawisiya.

²³ Nomo werese meni Gaius lo wesi saro irosiya. Lu taune tomu ne'ese a'i wesi lo sahe Owane Sitewi ma'e au nine'i wisereyenamiyē ne ta'uweraitēye. Gaius lai aiwawe a'i fene ma'e au te'e nine'i wisereyesawisiya.

Meni Erastus, omo weniyē lo ma'aru au noweinowēisiya ape, sosu meni Kwartus kaiyemo nomo lo, lowesi fene ma'e au te'e nine'i wisereyesawisiya. [Ap

19:9; 1 Ko 1:14] ²⁴ {Meni Owane Jisas Krais lo feraferiyei fene werese mase ironamitorowa.}*

²⁵ Fene Owane Sitewi lo iyape pefine a'i te'e ani arowete. Fene Owane Sitewi lo peri heneruwe wisere a'i, ane lu taune ma'e au te'e areiye fiyarisiya ape, Owane Sitewi lai tote tawesiyei fene lo au kairefiyesiya. Peri heneruwe ape Jisas Krais ne te'esiya. Iyu menei tomu ne'ese a'i Owane Sitewi lai Krais lo peri heneruwe wiyeme a'i fareareteye. Ahowa, nowe eite se Owane Sitewi lai lu taune werese ma'e amerame a'i au atuatu areiyesiya. [Ef 1:9; 3:5,9; Kl 1:26; Ro 1:5] ²⁶ Owane Sitewi lo peri au te'e siye lu werese, lowe Meni Owane Krais lo peri heneruwe ape ne au te'e areiyete. Serai Owane Sitewi Owane Pefine a'i weriyei weriyei ironamitorowa ape, le lowe ma'e peri kairefi a'i se au te'eye. Serai lowe Owane Sitewi lo peri pefine a'i lu taune werese ma'e omo omo werese sahe au te'e areiyete. Serai lu taune ape mo Owane Sitewi lo peri pefine a'i wanuwe su, lowe peri ape wanu tote tawesi umasinamirowa.

²⁷ Serai Owane Sitewi, marepi wisere a'i totenamisiya ape, nomo werese iyape erasi lo Meni Owane Jisas Krais se te'e ani arowenamitorowa. Peri werese ape mo wiyeme pefine a'i tene! One towe eite papera.

---

* 16:24: 24 Peri eite yaru “{” sosu “}” ponei sahe irosiya ape, peri eite piye meni lai leseye awere? Lu so'ama. Ya'ariyei one towe tomu tamo sahe peri eite iro te ta'ame. One towe tere'e tamo sahe peri eite iroteye.

Owane Sitewi lo Peri Te'e Naneiyei He'i
The New Testament in the Saniyo-Hiyewe Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Saniyo-Hiyewe long Niugini
copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saniyo-Hiyewe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Sep
2019

6e446661-7563-5fdd-b0a1-f674b9c2fd56